

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR (RECOMANDĂRILOR)

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului – cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției și Standardelor minime de calitate (număr unic 699/MAI/2022).

Participantul la avizare (expertizare) /consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Aviz nr.08/3140 din 04.10.2022)</p>	<p>1. În partea dispozitivă a proiectului La pct. 2, autorul avizului propune excluderea cuvintelor „Ministerul Muncii și Protecției Sociale”.</p> <p>Propunerea vizată derivă din faptul că, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) nu poate desemna asistenți sociali în cadrul Centrului de Justiție Familială, deoarece structurile teritoriale de asistență socială în cadrul cărora activează asistenții sociali sunt în subordinea consiliilor raionale de la nivel local, luându-se în considerare în acest sens respectarea descentralizării administrative.</p> <p>Astfel, desemnarea asistenților sociali în cadrul activităților Centrului poate fi efectuată urmare a implicării autorităților publice locale care dețin competența directă pe dimensiunea respectivă. Urmare a celor expuse, menționăm necesitatea excluderii prevederilor ce țin de responsabilitatea MMPS de a desemna specialiști (în speță, asistenți sociali) în cadrul Centrului, inclusiv din textul Anexelor proiectului.</p>	<p>1. Se acceptă. Prevederile din proiect privind responsabilitatea Ministerul Muncii și Protecției Sociale, au fost excluse.</p>
	<p>2. La Anexa nr. 1 La capitolul II, pct. 9, în cadrul căruia sunt stipulate actele normative aferente creării și funcționării Centrului, se propune excluderea sbp. 12), dat fiind faptul că <i>Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie pentru perioada anului 2018-2023</i> și-a încheiat termenul de implementare în luna iunie curent, reieșind din noile reglementări cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice (Hotărârea Guvernului nr. 386/2020).</p>	<p>2. Se acceptă. În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect.</p> <p>Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate.</p>
	<p>3. La pct. 13, lit. c) propunem revizuirea conținutului. Se remarcă faptul că specializările medicilor din subpunctul respectiv contravin listei de specialiști din pct. 21 și pct. 22 a anexei nr. 2, în acest context autorul avizului sugerează să se stabilească concret specializările acestora și ulterior, în pct. 22 a Anexei nr. 2 să se includă funcțiile exercitate pentru fiecare în parte.</p>	<p>3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

	<p>4. Totodată, se menționează că, ocupația de medic, nu poate fi expusă la forma feminin, reieșind din faptul că acesta nu are termen corespondent feminin atestat în surse lexicografice, în contextul dat, sugerăm să consultați Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 11/2021. Reieșind din cele expuse, se propune ca funcțiile de: medic legist/ginecolog/familie să se utilizeze la forma masculin.</p> <p>În altă ordine de idei, este necesar de modificat și funcțiile „director/e” și „judecător/e”, după cum urmează „director/oare” și „judecător/oare”.</p>	<p>4. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>5. <i>La pct. 14,</i> se atenționează asupra faptului că violența împotriva femeilor și în bază de gen sunt noțiuni identice. Mai mult ca atât, legea-cadru din domeniu prevede noțiunea „violență împotriva femeilor”, care reprezintă acte de violență bazate pe gen, care cauzează sau poate cauza femeilor o suferință fizică, sexuală sau psihologică, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, forțarea sau privarea de libertate arbitrară, comise în sfera publică sau privată.</p>	<p>5. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>6. <i>La pct. 26,</i> sintagma „Ordinul comun nr.48/298/604/1728/5 de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției și Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat” se va substitui cu textul „Ordinul ministrului sănătății, muncii și protecției sociale nr. 903/2016 privind aprobarea Instrucțiunii privind intervenția structurilor teritoriale de asistență socială în cazurile de violență în familie”, deoarece modelul standardizat pentru referire este inclus doar în cadrul setului metodologic din domeniul social, iar Ordinul comun prevede doar faptul că victima se referă oficial printr-un demers, anexând fișa de referire a beneficiarului, aprobată prin decizia conducătorului (prin setul metodologic per sector.</p>	<p>6. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>7. <i>La pct. 33 cu privire la asistența oferită copiilor,</i> se propune revizuirea conținutului ținând cont de faptul că, în domeniul protecției copilului a fost dezvoltată baza legală și serviciile specializate destinate victimelor violenței.</p> <p>Autorul avizului consideră oportun includerea în mod expres atât în proiectul Conceptului, cât și în proiectul Regulamentului a categoriei persoanelor care urmează să beneficieze de serviciile acestui Centru și completarea proiectului cu reglementări suplimentare în cazul în care potențialii beneficiari sunt mama (victimă) și copilul ei (martor).</p>	<p>7. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>Beneficiarilor li se va acorda asistența prevăzută de proiectul actului normativ, în calitate de răspuns interministerial prompt la cazul de violență.</p> <p>Ulterior, după examinarea cazului de violență, în dependență de circumstanțele de drept și de fapt, la necesitate, victima (beneficiarul) va fi referită către alte servicii de suport, publice și private (centre de plasament și centre de zi, direcții teritoriale de asistență socială, etc.) care la rândul său vor aplica legislația relevantă raportată la statutul victimei (femeie sau copil).</p>
	<p>8. Totodată, se recomandă excluderea anexei nr. 1 în care este expus Conceptul privind crearea Centrului de Justiție Familială din motivul că, Conceptul nu este recunoscut ca act normativ în cadrul național, dar este listat ca etapă în procesul de elaborare a documentului de politici publice.</p>	<p>8. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Prin urmare, anexa nr.1 la proiectul actului normativ se exclude.</p> <p>În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect.</p>

	Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate.
<p>9. La anexa nr. 2 <i>La pct. 2, se recomandă revizuirea conținutului și/sau introducerea unor prevederi clare privind gradul de acoperire teritorială a serviciilor Centrului în cauză, ținând cont de faptul că, o limitare raională este stipulată doar în punctul în cauză și nu este clar conform cărui principiu au fost selectate raioanele, argumentare care de altfel trebuie să fie expusă în Nota informativă.</i></p>	<p>9. Se acceptă. În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect. Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate.</p>
<p>10. La pct. 7: - <i>sbp. 1, lit. c), se va exclude sintagma „condiții speciale”, iar dispoziția propriu-zisă va avea următorul cuprins: „asigură desfășurarea audierilor victimelor/ martorilor ai cazului de violență într-un spațiu relaxant și prietenos pentru discuții”;</i> - <i>sbp. 2, lit. e), urmează a fi completat cu cuvintele: „...”, în cazul în care victima a refuzat referirea spre un alt centru”;</i> - <i>sbp. 3, se propune comasarea lit. a), c) și d), deoarece după contextul expunerii conținutul acestora se repetă.</i></p>	<p>10. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Litera e) a fost revizuită prin prisma propunerilor CNAJGS pct.4 din aviz.</p>
<p>11. La pct. 11, <u>se recomandă</u> ca asistentul social să fie angajat, dar nu desemnat de către structurile altor autorități centrale.</p>	<p>11. Nu se acceptă. În conformitate cu proiectul actului normativ angajații Centrului de Justiție Familiară vor fi polițiști, atribuțiile și raporturile de serviciu ale acestora sunt reglementate de Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Prin urmare, asistentul social nu este subiect al legilor nominalizate. Se relevă că, potrivit pct.2 din proiectul Regulamentului, Centrul de Justiție Familiară va fi o subdiviziune specializată subordonată Inspectoratului General al Poliției, în cadrul căruia va activa în baza principiilor de cooperare polițistii și specialiștii desemnați (pct.14 din proiectul Regulamentului).</p>
<p>12. La pct. 20, se propune excluderea sintagmei „Ministerul Muncii și Protecției Sociale”. În cazul în care se pledează în continuare pentru desemnarea asistentului social, se recomandă a negocia acest aspect cu administrația publică locală/structurile teritoriale de asistență socială de competența cărora ține acest subiect.</p>	<p>12. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>13. La pct. 21 și pct. 22 prin prisma modificărilor sugerate la pct. 13, lit. c) anexa nr. 1, se propune stabilirea concretă a specialiștilor desemnați.</p>	<p>13. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>14. La pct. 22, în textul sbp. 7), cuvântul „satisfacerea” se va substitui cu cuvântul „realizarea”. De asemenea, se recomandă a descifra intervențiile întreprinse de specialist pe dimensiunea asistenței sociale similar cu descrierile din sbp. 4 și 5 din același punct. Aceste detalii sunt necesare în vederea</p>	<p>14. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

	delimitării intervențiilor Centrului respectiv în raport cu celelalte Centre unde urmează a fi referită victima violenței pentru asistența necesară.	
	15. Totodată, se propune revizuirea asupra numerotării subpctelor, și ulterior se va modifica și numerotarea în continuare a proiectului.	15. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	16. La pct. 25, se propune excluderea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, din motiv că domeniul de activitate al centrului contravine scopului și obiectului prezentei legi.	16. Nu se acceptă. În cadrul Centrului vor activa angajați, funcționari publici cu statut special și funcționari publici.
	17. La pct. 29, pentru a evita dublarea intervențiilor, se propune a specifica pentru care victime se va realiza activitatea descrisă în punctul respectiv, luând în considerare că, Centrul nu oferă servicii de plasament, iar victimele violenței sunt asistate în cadrul Centrului numai pentru câteva ore, fiind ulterior referite către alte centre.	17. Se acceptă parțial. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Planul de asistență specializată se necesită a fi întocmit în vederea identificării pașilor care urmează a fi întreprinși, și respectiv identificarea specialiștilor care urmează a fi implicați pentru acordarea asistenței. Fiecare caz de violență se examinează în dependență de împrejurările de fapt și de drept specifice acestuia, iar specialiștii vor participa în dependență de asistența specializată necesară/solicitată (ex: doar medicul legist și psihologul).
	18. La pct. 35, se propune modificarea textului după cum urmează: „Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită următoarele atribuții: 1) participarea conform competenței funcționale la elaborarea și avizarea actelor normative metodice; 2) consolidarea capacităților profesioniștilor din domeniul social.” Totodată se remarcă că, modificarea vizată derivă din faptul că: a) ministerul nu deține pârghii legale de a delega asistenți sociali (structurile teritoriale de asistență socială fiind în subordinea consiliilor raionale de la nivel local), precum și psihologi; b) Telefonul de încredere 08008 08008 este în gestiunea Centrului Internațional „La Strada”, ministerul doar contractând serviciul dat. Respectiv, se recomandă încheierea unui acord de colaborare dintre Centrul de Justiție Familială cu organizația neguvernamentală susmenționată. Un exemplu elocvent în acest sens reprezintă Acordul de colaborare dintre C.I. „La Strada Moldova” și Serviciul Național Unic pentru Apelurile de Urgență 112 (semnat în data de 27.11.2020).	18. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	19. Adicional, se recomandă revizuirea structurii proiectului hotărârii Guvernului în cauză deoarece, atât proiectul Conceptului cât și proiectul Regulamentului conțin aceleași reglementări, inclusiv unele reglementări se contrazic între ele și sugerăm ajustarea notei informative a proiectului vizat în conformitate cu propunerile descrise.	19. Se acceptă. Conținutul normativ al proiectului și nota informativă a fost revizuită.
Cancelaria de Stat (Aviz nr.29-69-9805 din 10.10.2022)	1. Ideea creării Centrului de Justiție Familială ca subdiviziune specializată regională, fără statut de persoană juridică, în subordinea Inspectoratului General al Poliției, misiunea a căreia este de a presta servicii persoanelor supuse violenței, eventual ar putea fi catalogat ca un	1. Se acceptă. În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect. Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate.

	<p>serviciu public desconcentrat ce cade sub reglementările art. 31 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.</p> <p>În această ordine de idei, se remarcă faptul că, în conformitate cu prevederile alin. (4) și (6) ale articolului menționat mai sus, doar serviciilor publice desconcentrate în mod direct de ministere nu li-se atribuie statut de persoană juridică, iar Regulamentele privind organizarea și funcționarea acestora se aprobă de către ministru, cu excepția cazurilor în care aceasta ține de competența Guvernului, în temeiul actelor legislative speciale.</p>	<p>Ulterior, în baza Regulamentului-cadru, Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială, structura organizatorică și statul de personal se aprobă de ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției.</p>
	<p>2. Totodată, conform prevederilor art.7 lit. b) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, coroborat cu art. 11 alin. (1) lit. q) și q1) din Legea nr. 98/2012, Guvernul este împuternicit să stabilească modul de organizare și funcționare a structurilor organizaționale din subordinea ministerelor și nicidecum a subdiviziunilor din subordinea Inspectoratului General al Poliției, cum se propune.</p>	<p>2. Se acceptă.</p> <p>În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect.</p> <p>Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate.</p> <p>Ulterior, în baza Regulamentului-cadru, Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială, structura organizatorică și statul de personal se aprobă de ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției.</p>
	<p>3. De asemenea, obiectivul 2.1. „<i>Dezvoltarea serviciilor specializate pentru victimele violenței față de femei și violenței în familie în conformitate cu standardele internaționale și asigurarea accesibilității acestora</i>” al Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.281/2018 nu stabilește careva sarcini privind instituirea Centrului respectiv.</p>	<p>3. Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect.</p>
	<p>4. În context, se menționează despre necesitatea respectării cadrului normativ (<i>Legea nr. 136/2017 și Legea nr. 98/2012</i>) în procesul instituirii unei structuri organizaționale și promovării în acest sens, a Regulamentului de organizare și funcționare a acesteia, fără elaborarea Conceptului, ori conținutul acestuia redă în principiu noțiuni și reglementări ce pot fi incluse în Nota informativă și Regulamentul corespunzător.</p>	<p>4. Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect.</p> <p>Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate.</p>
	<p>5. Subsidiar, reieșind din prevederile art. 7 lit. b) din Legea nr. 136/2017, crearea Serviciului în subordinea Inspectoratului implică modificarea structurii, după caz, a Regulamentului acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.547/2019.</p>	<p>5. Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu va genera ca o consecință necesitatea amendării altor acte normative.</p> <p>Înființarea Centrului se va realiza din contul efectivului-limită aprobat, fără a fi modificat Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019.</p> <p>În conformitate cu prevederile anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, Centrul de Justiție Familială va face parte din categoria „Subdiviziuni specializate”, care</p>

		sunt înființate prin ordin al ministrului afacerilor interne conform art. 14 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.
Centrul de medicină legală <i>(Aviz nr. 202201E11177 din 07.10.2022)</i>	<p>1. Proiectul menționat prevede desemnarea de către unele autorități și instituții a specialiștilor pentru a activa cu normă de muncă întreaga ori parțială și explică în Nota informativă stările de funcții și domeniile de competență ale acestor specialiști, însă nu se propune un mecanism de desemnare clar, fezabil și în corespundere cu legislația muncii, ceea ce va face imposibilă aplicarea în practică a acestor prevederi.</p>	<p>1. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator. Proiectul va reglementa posibilitatea procurării serviciilor, unde specialiștii vor presta servicii, pentru care vor fi remunerați în conformitate cu legislația muncii.</p>
	<p>2. Mai mult, cu toate că în lista specialiștilor desemnați (pct. 13 din Concept și pct. 21 din Regulament) figurează și medicul legist, această funcție nu este prevăzută în Nota informativă la proiect.</p>	<p>2. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens, iar Nota informativă la proiect a fost completată.</p>
	<p>3. Din discuțiile purtate în cadrul ședinței de dialog organizată de MAI la 03.10.2022 rezultă că, sediul Centrului va fi amplasat în sectorul Ciocana al mun. Chișinău, ce reprezintă o distanță de cca.10-13 km de la sediul Centrului de Medicină Legală (în continuare - CML). Astfel, implicarea unui specialist medic legist la solicitarea Centrului ar spori esențial timpul necesar pentru a examina o persoană de la 20-30 minute până la 1,5-2 ore și mai mult în funcție de trafic. Având în vedere numărul mare de victime examinate anual doar în cadrul secției clinice Chișinău (cca. 1000 persoane), regiunile preconizate a fi deservite de către Centru, raportat la numărul statelor de medici legiști din secția menționată (4,25) și lungirea duratei de timp necesare pentru examinare, situația ar depăși semnificativ capacitățile instituționale. Situația dată ar putea fi depășită, din punctul nostru de vedere, prin crearea a 1 stat de funcție de medic legist în cadrul Centrului, pentru activitate în cadrul programului de muncă și deservirea de către medicul legist de gardă al CML a urgențelor medico-legale (infrafracțiunile sexuale) în afara programului cu condiția asigurării transportului.</p>	<p>3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator. Proiectul va reglementa posibilitatea procurării serviciilor, unde specialiștii vor presta servicii, pentru care vor fi remunerați în conformitate cu legislația muncii.</p>
	<p>4. Referitor la managementul cazurilor de violență sexuală în proiect se face referire la Protocolului clinic standardizat „Managementul clinic al cazurilor de viol”, însă între Protocol și Proiect există diferențe de management. Urmează să se modifice Protocolul? Nu este specificat în Nota informativă.</p>	<p>4. Se acceptă. Proiectul actului normativ a fost revizuit în contextul prevederilor Protocolului clinic standardizat „Managementul clinic al cazurilor de viol”.</p>
	<p>Totodată, ținând cont de sintagma „întrebările adresate experților criminaliști”, utilizată în textul proiectului, se propune următoarele redacții: 5. La pct. 20 din Concept - Examinarea medico-legală constă în examinare persoanei și colectarea probelor pentru scopuri de expertiză medico-legală. În cazul victimelor violenței, examinarea fizică a</p>	<p>5. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

	victimei va avea ca scop stabilirea gravității vătămării integrității corporale sau sănătății persoanei.	
	6. <i>La pct. 21 din Concept</i> - Asistența medicală cuprinde acordarea primului ajutor medical și referirea victimei către serviciile medicale specializate (unități medico-sanitare, servicii psihiatrice etc.) în funcție de necesitățile ei medicale. Examinarea ginecologică are drept scop profilaxia infecțiilor cu transmitere sexuală, contracepția de urgență și colectarea materialului necesar pentru diagnosticul maladiilor cu transmitere sexuală la necesitate.	6. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	7. <i>La pct. 22, sbp. 2) din Regulament</i> - medic/ă legist/ă – asigură examinarea persoanei și colectarea în regim de urgență a probelor necesare. În cazul victimelor violenței, examinarea fizică a victimei va avea ca scop stabilirea gravității vătămării integrității corporale sau sănătății persoanei.	7. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	8. Se atrage atenția asupra riscului potențialei nefuncționalități a Centrului, datorită faptului că, acesta tinde să acopere prin serviciile sale o arie geografică mare, nu substituie serviciile specializate existente pentru victimele violenței și are sediul amplasat la distanță de instituțiile medico-sanitare, unitățile medico-legale și infrastructurile de transport. În final, se recomandă deschiderea Centrului de Medicină Legală pentru asigurarea victimelor violenței fizice și sexuale cu servicii medico-legale și evitarea re-traumatizării lor.	8. Se acceptă parțial. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator.
Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat <i>(Aviz fără număr de ieșire)</i>	1. Cu privire la forma documentului, consideram necesar aprobarea doar a Regulamentului, Conceptul nu este document supus aprobării, el poate fi inclus în Nota informativă.	1. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	2. Referitor la competența teritorială. În conformitate cu raioanele acoperite de activitatea Centrului, reiese că competența Centrului este regională. Astfel, se propune pe perioada de pilotare, a fi prestate servicii în raza mun. Chișinău, astfel urmează de reformulat acest punct și excluderea nominalizării raioanelor.	2. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator.
	3. Cu privire la Regulament <i>Secțiunea 1</i> : Denumirea secțiunii urmează a fi modificată, după cum urmează „Funcțiile, atribuțiile și drepturile Centrului”, deoarece pct. 6 definește funcțiile. Misiunea a fost definită la pct. 3.	3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	4. <i>La pct. 7, 2), lit. e)</i> se propune excluderea sintagmei „la instituțiile unde urmează să se prezinte pentru diferite acțiuni procesuale” și substituirea cu sintagma „și pe perioada de asistență, reabilitare și reintegrare socială, după caz”. Astfel, dacă se va lăsa textul intact, este riscul să fie diminuat scopul și misiunea asistenței victimei, deoarece abordarea nouă a Centrului este de a aduce specialiștii sub același acoperiș.	4. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	5. <i>Secțiunea 2, pct. 11</i> se propune înlocuirea sintagmei „preliminară” cu sintagma „complexă”, deoarece, cel puțin asistentul social	5. Se acceptă parțial.

<p>(managerul de caz), urmează să evalueze cazul, să modifice planul individual de asistență, etc. și alți specialiști enumerați vor avea un șir de responsabilități, care nu se înscriu numai în examinarea preliminară.</p>	<p>Punctul 11 va prevedea examinarea promptă, preliminară și complexă a cazului de violență. Examinarea preliminară constă în faptul că cazurile de violență vor fi examinate „pe urme fierbinți”, constituind primele intervenții în cazurile de violență în raport cu alte instituții/autorități abilitate în domeniu respectiv.</p>
<p>6. La pct. 19, se propune substituirea sintagmei „de către directorul Centrului” cu sintagma „Consiliul administrativ de coordonare al Centrului”, deoarece specialiștii desemnați au statute diferite și mai au și conducătorii superiori, care i-au desemnat.</p>	<p>6. Nu se acceptă. Proiectul Regulamentului nu prevede instituirea unei asemenea consiliul.</p>
<p>7. La pct. 22, urmează de ordonat numerotația</p>	<p>7. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>8. p. 6): Descrierea existentă în text se atribuie unui asistent social comunitar, de aceea se insistă includerea descrierii funcțiilor „asistentului social”, după cum urmează: a) evaluează situația victimei și creează dosarul acesteia pentru asistență în cadrul Centrului; b) organizează interviul primar cu participarea psihologului și polițistului; c) consultă asistentul social comunitar pentru evaluarea complexă a situației cu scopul de a preveni revictimizarea sau și letalitatea; d) elaborează planul individual de asistență și intervenție; e) referă victima, după necesitate, către servicii specializate din comunitate; e) monitorizează cazul, deoarece acesta ar avea și responsabilitățile de „manager de caz”.</p>	<p>8. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>9. În Nota informativă a proiectului Hotărârii Guvernului, pct. 4 este descrierea corespunzătoare, care este necesar să se regăsească și în textul Regulamentului. Totodată, proiectul regulamentului nu specifică clar cine dintre specialiști va îndeplini această responsabilitate.</p>	<p>9. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator.</p>
<p>10. La pct. 23 se propune ajustarea conform noilor prevederi din Legea 198 privind acordarea asistenței juridice garantată de stat (se consideră asistență juridică de urgență și obligatorie) și anume: art. 19 Persoanele care au dreptul la asistență juridică calificată, alin. (1), lit. b¹ „au nevoie de asistență juridică de urgență în cazul depunerii cererii pentru aplicarea măsurilor de protecție în condițiile art. 278⁶ Cod de procedură civilă sau art. 215¹ Cod de procedură penală, ori în cazul depunerii plângerii despre săvârșirea violenței în familie sau a unei infracțiuni privind viața sexuală”; Prin urmare victimele violenței în familie pot beneficia de servicii de AJGS până a se adresa către Centru.</p>	<p>10. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>11. La pct. 29 al Conceptului, pct. 7, 2), lit. e) al Regulamentului și pct. 4 din Nota informativă al proiectului HG, este specificat „Servicii de însoțire a victimei în procedurile legale”, dar nu se regăsește specialistul responsabil de prestarea acestui serviciu.</p>	<p>11. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

	<p>12. În contextul ordinului interministerial din 28 februarie 2022 de instituire a mecanismului interministerial de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor (comisia de letalitate) considerăm oportun: <i>la pct. 29:</i> includerea sintagmei „și gradul letalității” după sintagma „managerul de caz evaluează riscurile și necesitățile.”.</p>	<p>12. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>13. <i>La pct. 30, lit. e)</i> se propune completarea cu sintagma „evaluarea letalității”.</p>	<p>13. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>14. Secțiunea 4 <i>La pct. 33, 1)</i> se propune completarea cu sintagma „stabilirea riscului gradului de letalitate”.</p> <p>Se consideră necesar menținerea acestor sintagme pentru o coerență în promovarea politicilor MAI și CJF cu privire la asistența, protecția victimei și prevenirea riscurilor de letalitate.</p>	<p>14. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>15. <i>La pct. 35, 4)</i> se propune excluderea sintagmei „în managementul de caz și asistența psihologică în situații de criză”, deoarece nu este de competența MMPS, fiind instituția publică cu misiunea de a elabora politici publice eficiente în domeniile de activitate, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și la pct. 20, MMPS desemnează asistentul social și psihologul.</p>	<p>15. Se acceptă parțial. Competența MMPS a fost reexaminată prin prisma avizului MMPS.</p>
	<p>16. <i>La Nota informativă a HG, pct. 5,</i> Fundamentarea economico-financiară, Cheltuielile pentru salarizarea funcționarilor civili constituie 1.746,76 mii lei, dintre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 psihologi – 540,93 mii lei; - 4 asistenți medicali – 396,04 mii lei; - 2 medic de familie/ginecolog – 370,28 mii lei; - 4 asistenți sociali – 439,51 mii lei. <p>Nu este clar, care instituții publice vor planifica aceste resurse financiare în Bugetul de Stat? În cazul când acestea sunt prevăzute în cadrul IGP, reiese că acești specialiști vor fi angajați de către IGP? Atunci proiectul HG urmează să fie modificat.</p>	<p>16. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator.</p>
<p>Procuratura Generală (<i>Aviz nr.4-1d/22-406 din 06.10.2022</i>)</p>	<p>1. <i>La pct. 2 din proiectul hotărârii de Guvern,</i> se menționează că, atribuțiile Procuraturii Generale sunt stipulate în art. 8 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 <i>cu privire la Procuratură</i> și pct. 47 al Regulamentului Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General interimar nr. 33/3 din 03.05.2022, astfel, aspectul ce ține de „<i>desemnarea specialiștilor în cadrul Centrului de Justiție Familială</i>” depășește competențele Procuraturii Generale.</p> <p>De menționat că, detașarea procurorului este stipulată în art. 54 alin. (4) din Legea nr. 3/2016 <i>cu privire la Procuratură</i>, or, detașarea procurorului în cadrul unei subdiviziuni a Poliției, subordonată IGP a MAI, depășește cadrul legal și, de principiu, atribuțiile și competențele Procuraturii, astfel, se consideră necesar excluderea sintagmei</p>	<p>1. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator.</p>

	<p>„<i>Procuratura Generală</i> ” din conținutul punctului 2 al proiectului de hotărâre supus avizării</p> <p>2. <i>La proiectul Conceptului privind crearea Centrului de Justiție Familială al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, se consideră necesar în capitolul „INTRODUCERE”, după sintagma „Convenția de la Istanbul” a completa cu sintagma „adoptată la 11.05.2011.</i></p> <p><i>Astfel, conform prevederilor art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative – „cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat”.</i></p> <p>3. Reieșind din prevederile pct. 19 din Conceptul privind crearea Centrului de Justiție Familială, precum și atribuțiile Centrului, prevăzute în pct. 7 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Centrului, serviciile prestate în Centrul menționat <i>supra</i>, nu țin de competențele și atribuțiile procurorului reglementate de art. 5 din <i>Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură</i>, precum și art. 52-53 Cod de procedură penală.</p> <p>În această ordine de idei, se consideră necesar excluderea cuvântului „<i>procuror/ă</i>” din conținutul pct. 13 alin. 3) lit. b) al Conceptului privind crearea Centrului de Justiție Familială și din prevederile pct. 21 din Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului.</p> <p>4. Pe cale de consecință, se opinează pentru excluderea din conținutul pct. 22 al Regulamentului a sintagmei <i>„1) procuror/ă activează în conformitate cu prevederile art. 52 și 53 din Codul de procedură penală nr. 122/2003”.</i></p> <p>5. Potrivit pct. 10 din Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială „<i>serviciile de asistență specializată în cadrul Centrului sunt acordate de către specialiștii angajați, precum și de specialiști desemnați</i>”.</p> <p>Astfel, din personalul Centrului fac parte doar specialiștii angajați, nu și persoanele desemnate pentru a participa, în cadrul Centrului, la examinarea cazurilor de violență.</p> <p>Subsecvent, se propune comasarea punctelor 11 și 20 din Regulament și expunerea în următoarea redacție: <i>„În cadrul Centrului participă judecători, polițiști, medici, medici legiști, alți specialiști, desemnați în conformitate cu atribuțiile funcționale să participe la examinarea cazurilor de violență în familie și violență sexuală”.</i></p>	<p>2. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>4. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>4. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
--	--	---

<p>Centrul Național Anticorupție (Aviz nr. 06/2-5802 din 06.10.2022)</p>	<p>Potrivit art. 25 alin. (1) al Legii integrității nr. 82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusa verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass-mediei.</p> <p>În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) lit. a), art. 28 alin. (4) din Legea prenotată, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control a integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitiv în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.</p> <p>Proiectul propus pentru expertiza anticorupție nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.</p> <p>Urmare celor expuse supra, se solicită expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitiv pentru efectuarea expertizei anticorupție</p>	<p>1. Se acceptă. Proiectul va fi remis repetat pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>
<p>Consiliul Superior al Magistraturii (Hotărârea nr. 207/15 din 04.10.2022)</p>	<p>1. Se avizează pozitiv proiectul de hotărâre privind aprobarea Conceptului privind crearea Centrului de Justiție Familială al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și Regulamentului de organizare și funcționarea acestuia</p>	<p>1. Se acceptă.</p>
<p>Ministerul sănătății (Aviz nr. 08/3478 din 21.10.2022)</p>	<p>1. În proiect nu este stabilit un mecanism clar de asigurare cu cadre medicale a Centrului de Justiție Familială. Menționăm, că Ministerul Sănătății nu are rol de angajator pentru medicii ginecologi, asistenți medicali, aceasta făcând imposibil desemnarea medicilor/asistenților medicali pentru activitate în cadrul Centrului. De asemenea, având în vedere că Centrul urmează să activeze în regim non-stop, nu este clar cum numai 1 medic ginecolog, 1 asistent medical și 1 medic legist vor asigura asistența medicală pe tot parcursul anului. Astfel, pentru organizarea bunei funcționări a Centrului, punctul 2 din proiectul de Hotărâre, inclusiv alte puncte cu conținut similar din Concept și Regulament, necesită a fi modificate, în vederea asigurării posibilității de aplicare a legislației muncii și protecției sociale, stabilirii temeiului pentru subordonarea cadrelor medicale conducătorului Centrului, care este o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției a Ministerului Afacerilor Interne.</p> <p>2. Proiectul nu oferă claritate privind modalitatea de organizare a deplasării către Centru a specialiștilor în cazul urgențelor medico-legale (infrațiuni sexuale), în afara programului, asigurarea cu transport, timpul pentru deplasare, mecanismul de salarizare etc. Includerea în lista personalului medical a medicului de familie considerăm neargumentată, deoarece persoanele vor fi din diferite sectoare, medicul de familie nefiind posibil de a-l implica pe al fiecăruia. Pornind de la necesitatea</p>	<p>1. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator. Proiectul va reglementa posibilitatea procurării serviciilor, unde specialiștii vor presta servicii, pentru care vor fi remunerați în conformitate cu legislația muncii.</p> <p>2. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator. Proiectul va reglementa posibilitatea procurării serviciilor, unde specialiștii vor presta servicii, pentru care vor fi remunerați în conformitate cu legislația muncii</p>

<p>asigurării funcționalității Centrului, necompromiterea activității acestuia, propunem excluderea pe tot parcursul textului a prevederilor privind desemnarea specialiștilor de către Ministerul Sănătății și Centrul de Medicină Legală, deoarece Ministerul Sănătății nu are în atribuțiile sale așa funcții, iar personalul medical trebuie să fie bine definit cum se implică.</p>	
<p>3. De asemenea, proiectul de hotărâre nu stabilește cerințe standardizate față de spații, dotare cu dispozitive medicale, medicamente și consumabile, responsabilități pentru evaluarea anuală a necesităților, planificarea mijloacelor financiare, procurarea, evidența, monitorizarea și raportarea despre utilizarea acestora. Or examinarea medicală nu poate avea loc fără asigurarea celor necesare conform standardelor. Având în vedere specificul activității Centrului, care include prestarea serviciilor medicale, proiectul necesită a fi completat cu prevederi ce țin de evaluarea și acreditarea în sănătate a Centrului, conform prevederilor cadrului normativ.</p>	<p>3. Se acceptă. În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost completată în proiect. Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate. La rândul său, standardele minime de calitate stabilesc cerințele față de spații, echipament, dispozitive, medicamente etc. Cu referire la acreditarea în sănătate, menționăm că toate subtilitățile legate de infrastructura, dotarea și amenajarea birourilor din perspectiva descrierilor ce urmează a fi incluse în raportul de examinare medico-legală și asistența ginecologică de urgență, acestea sunt parte a proiectului.</p>
<p>4. Totodată, propunem și alte modificări în proiectul Conceptului privind crearea Centrului de Justiție Familială al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne: punctul 20 și 21 vor avea următorul cuprins: „20. Examinarea medico-legală constă în examinarea persoanei și colectarea probelor pentru scopuri de expertiză medico-legală. În cazul victimelor violenței, examinarea fizică a victimei va avea ca scop stabilirea gravității vătămării integrității corporale sau sănătății persoanei. 21. Asistența medicală cuprinde acordarea primului ajutor medical și referirea victimei, la indicații medicale, către serviciile medicale specializate. Examinarea ginecologică are drept scop colectarea materialului necesar pentru diagnosticul maladiilor cu transmitere sexuală, sarcinii, profilaxia infecțiilor cu transmitere sexuală, contracepția de urgență și contracepția de urgență la necesitate.”</p>	<p>4. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>5. De asemenea, se propun modificări la proiectul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrului de Justiție Familială al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne. la pct. 7: supct.2, litera c) cuvintele „cu referire” se exclud, deoarece Centrul necesită a fi dotat cu chituri post-expunere care ar permite realizarea intervențiilor în Centru, fără referire către alte instituții; subpct. 3), litera b) textul „serviciului de asistență medicală urgentă prespitalicească „112” ” se substituie cu textul „Serviciul național unic de preluare a apelurilor de urgență 112”.</p>	<p>5. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>6. Luând în considerație, că în cadrul Centrului de Justiție Familială urmează să activeze cadre medicale, propunem examinarea posibilității de includere în structura Centrului a unei secții medicale, astfel pct. 17 se completează cu subpct. 3) cu următorul cuprins: „3) secția medicală.”</p>	<p>6. Nu se acceptă. Serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator. Proiectul va</p>

		reglementa posibilitatea procurării serviciilor, unde specialiștii vor presta servicii, pentru care vor fi remunerați în conformitate cu legislația muncii
	7. punctul 19 considerăm că necesită a fi redactat în contextul respectării normelor de etică, Regulamentului intern al Centrului. În redacția existentă, norma presupune că conflictele sunt inevitabile;	7. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	8. la punctul 22, subpct.4) litera a), cuvintele „acordă asistență medicală primară, inclusiv” de exclus;	8. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	9. la pct. 30, se propune: litera g) va avea următorul cuprins „g) Fișa medicală cu rezultatele examinării, concluzia medicală, intervenții efectuate și recomandări;”	9. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
	10. excluderea literei h) deoarece, conform cadrului normativ existent, polița de asigurare obligatorie de asistență medicală pe suport de hârtie nu se eliberează. Evidența persoanelor fizice în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se face de către CNAM. Fiecărei persoane fizice i se atribuie un număr de asigurare obligatorie de asistență medicală. Statutul de persoană asigurată se confirmă prin interogarea electronică a sistemului informațional al CNAM, utilizând numărul de identificare de stat/ seria și numărul actului de identitate provizoriu pentru persoanele ce nu dețin IDNP sau numărul de asigurare obligatorie de asistență medicală și poate fi verificat la următoarea adresă: http://vsa.cnam.gov.md/app/verify/ .	10. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Totodată, proiectul Regulamentului stabilește că Ministerul Sănătății a asigura identificarea oportunităților de prestare a serviciilor medicale gratuite victimelor violenței care nu au statut de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.
	11. Având în vedere comentariile și propunerile expuse, se consideră important de a include în punctele 37 și 41 ale Regulamentului, în competențele Ministerului Sănătății și Centrului de Medicină Legală, a atribuțiilor de acordare a suportului consultativ metodic necesar pentru buna funcționare și activitate a personalului medical angajat, inclusiv pentru respectarea cadrului normativ ce ține de organizarea și prestarea serviciilor medicale în cadrul Centrului de Justiție Familială al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne. Suplimentar, consideră important pentru atingerea obiectivelor stabilite conform Convenției de la Istanbul, consolidarea eforturilor comune, pentru buna organizare și funcționare a serviciilor create pentru acordarea victimelor violenței în familie, inclusiv sexuale.	11. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (Aviz nr.07/4- 03/472/1402 din 11.10.2022)	La proiectul Hotărârii Guvernului 1. La pct.1 subpct.2) se menționează că, potrivit prevederilor art.14 din Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, se înființează subdiviziuni specializate. Subdiviziunile specializate sânt unități ale Poliției de competență teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care pot crea servicii publice desconcentrate și se instituie conform specificului unor sectoare și direcții concrete de activitate.	1. Se acceptă. Obiecție valabilă la obiecția înaintată de Cancelaria de Stat În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect. Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate. Ulterior, în baza Regulamentului-cadru, Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială, structura organizatorică și statul de personal se aprobă de ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției.

	<p>Structura și regulamentele de activitate a subdiviziunilor specializate se aprobă de către ministrul afacerilor interne. Astfel, este necesar de revăzut prevederile subpunctului în cauză și temeiul juridic de aprobare a Regulamentului de către Guvern.</p>	
	<p>2. În acest context, se va revizui și Capitolul III din proiectul Conceptului. Pct.3 se propune de expus în următoarea redacție: “3. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua de către instituțiile implicate din contul și în limita alocațiilor, aprobate prin legea bugetară anuală și din mijloace provenite din alte surse neinterzise de lege.”</p>	<p>2. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>3. Pct.5 prevede că, hotărârea va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ceea ce nu exclude aplicarea acesteia deja în anul 2022. Prevederea dată contravine art.17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p>	<p>3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p><i>La proiectul Conceptului</i> 4. La pct.9 subpct.12), se va indica denumirea corectă a Hotărârii Guvernului nr.281/2018.</p>	<p>4. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>5. Pct.12 este necesar de exclus, deoarece contravine prevederilor art.1 alin. (3) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care prevede că, condițiile de salarizare a personalului din sectorul bugetar țin în exclusivitate de această lege și nu pot fi obiectul de reglementare a altor acte normative, cu excepția celor ce rezultă din legea respectivă.</p>	<p>5. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>6. La pct.13 nu este clar statutul specialiștilor desemnați din cadrul altor autorități/ organizații nonguvernamentale și cum va fi realizată salarizarea acestora.</p>	<p>6. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Astfel, proiectul prevede ca serviciile vor fi prestate prin încheierea acordurilor de cooperare și în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și prestator. Proiectul va reglementa posibilitatea procurării serviciilor, unde specialiștii vor presta servicii, pentru care vor fi remunerați în conformitate cu legislația muncii.</p>
<p>7. Suplimentar se atenționează, despre necesitatea amendării Hotărârea Guvernului nr.547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției în corespundere cu prevederile proiectului.</p>	<p>7. Nu se acceptă. Obiecție valabilă la obiecția înaintată de Cancelaria de Stat. Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu va genera ca o consecință necesitatea amendării altor acte normative. Înființarea Centrului se va realiza din contul efectivului-limită aprobat, fără a fi modificat Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019. În conformitate cu prevederile anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, Centrul de Justiție Familială va face parte din categoria „Subdiviziuni specializate”, care sunt înființate prin ordin al ministrului afacerilor interne conform art. 14 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.</p>
<p>8. La pct.36, cuvântul “imobilului” se va substitui cu cuvântul “clădirii” cu precizarea respectivă și la capitolul 5 din Nota informativă.</p>	<p>8. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>9. Pct.37 se propune de exclus, deoarece prevederile privind sursele de finanțare sunt stabilite la pct.3 din proiectul hotărârii și nu necesită să fie dublate.</p>	<p>9. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>La proiectul Regulamentului 10. Pct.5 urmează de exclus, deoarece sursele de finanțare sunt prevăzute la pct.3 din proiectul hotărârii.</p>	<p>10. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>11. Pct.8 subpct.10) se propune de expus în următoarea redacție: “10. să asigure gestionarea finanțelor publice și administrarea patrimoniului public, în conformitate cu principiile bunei guvernări;”.</p>	<p>11. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>12. La pct.9, reieșind din faptul că Centrul propus va reprezenta o subdiviziune specializată din cadrul IGP al MAI, urmează a fi prevăzut că efectivul-limită al Centrului se stabilește din contul efectivului-limită al autorităților administrative și instituțiilor din subordinea MAI aprobat de Guvern (Hotărârea Guvernului nr.778/2009).</p>	<p>12. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

	<p>13. Pct.14 lit. g) se va expune în următoarea redacție: “g). asigură gestionarea finanțelor publice și administrarea patrimoniului public, în conformitate cu principiile bunei guvernări;”.</p>	<p>13. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>14. Conform Notei Informative la proiect, pentru înființarea și funcționarea Centrului vor fi necesare alocații din bugetul de stat în sumă de 5734,4 mii lei, dintre care 3811,4 mii lei pentru asigurarea cheltuielilor de personal a efectivului de personal de 27 unități, alocații care nu se regăsesc în documentul aprobat al Cadrului bugetar pe termen mediu (2023-2025).</p> <p>Totodată, menționăm că Ministerul Afacerilor Interne a înaintat propuneri de solicitări suplimentare pentru înființarea și funcționarea Centrului la proiectul de buget pentru anul viitor, care la rândul lor vor fi examinate în cadrul procesului de elaborare a legii bugetului de stat pentru anul 2023. Prin urmare, în scopul respectării prevederilor art.131 din Constituție care expres stipulează că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără determinarea sursei de finanțare, se propune promovarea și adoptarea proiectului hotărârii Guvernului privind crearea Centrului de Justiție Familială, exclusiv după identificarea alocațiilor necesare în acest scop în proiectul bugetului de stat pentru anul 2023. În concluzie, proiectul urmează a fi analizat și revizuit prin prisma obiecțiilor expuse.</p>	<p>14. Nu se acceptă. Convenția Consiliului Europei cu privire la prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie (adoptată la 11 mai 2011, Istanbul), este primul document comprehensiv din punct de vedere juridic la nivel european pentru prevenirea, investigarea și pedepsirea actelor de violență împotriva femeilor și violenței domestice.</p> <p>Astfel, la 14.10.2021, prin Legea nr. 144/2021, Republica Moldova a ratificat Convenția, respectiv, statul și-a asumat față de comunitatea europeană, respectarea anumitor obligații internaționale, care vin să asigure o protecție adecvată victimelor tuturor formelor de violență, inclusiv și celor supuse hărțuirii sexuale.</p> <p>Ratificarea <i>Convenției</i>, reprezintă un pas important al Republicii Moldova în vederea diminuării violenței împotriva femeilor și prevenirea acestui flagel. Totodată, acest angajament asumat, pe de o parte, presupune realizarea considerabilă a dezideratelor pe domeniu, dar și în același rând, prezumă consolidarea tuturor eforturilor al autorităților competente, pentru transpunere și aplicabilitate cât mai eficientă și efectivă a prevederilor Convenției enunțate.</p> <p>Respectiv, dat fiind faptul că, Ministerul Afacerilor Interne a înaintat propuneri de solicitări suplimentare pentru înființarea și funcționarea Centrului la proiectul de buget pentru anul 2023, acestea vor fi examinate suplimentar în procesul propunerilor de elaborare și definitivare a legii bugetului pentru anul 2023.</p>
<p>Ministerul Justiției al Republicii Moldova (Aviz nr.04/8824 din 11.10.2022)</p>	<p>La proiectul hotărârii:</p> <p>1. În clauza de adoptare textul „În scopul asigurării asistenței specializate și prompte pentru victimele violenței în familie și sexuale și,” se va exclude, pentru că scopul elaborării proiectului actului normativ se inserează în nota informativă care însoțește proiectul și nu în clauza de adoptare.</p> <p>2. În sursa de publicare a Legii nr. 144/2021 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, bara oblică „/” se va substitui cu liniuța de despărțire „-”.</p> <p>3. La pct. 1 sbp. 1) se va exclude, la sbp. 2) textul „conform anexei nr. 2” se va substitui cu textul „(se anexează)”(raționamentele excluderii sunt expuse mai jos).</p> <p>4. La pct. 3 textul „alocate anual, conform legii bugetului de stat, sau din alte surse de finanțare, inclusiv din cele externe.” se va substitui cu textul „aprobat anual de legea bugetului de stat, din surse de finanțare externă și alte surse de finanțare prevăzute de lege.”.</p>	<p>1. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>2. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p> <p>4. Se acceptă. Obiecție valabilă la obiecția înaintată de Ministerul Finanțelor. Conținutul normativ al pct.3 se va expune conform propunerii Ministerului Finanțelor, și anume pct.3 se propune de expus în următoarea redacție: “3. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua de către instituțiile implicate din contul și în limita alocațiilor, aprobate prin legea bugetară anuală și din mijloace provenite din alte surse neinterzise de lege.”</p>

<p>5. Formula de atestare a autenticității actului normativ se va indica ținându-se cont de prevederile art. 102 alin. (4) din Constituția Republica Moldova și art. 36 alin. (2) din Legea nr. 136 din 7 iulie 2017 cu privire la Guvern, potrivit cărora hotărârea adoptată de Guvern se semnează de Prim-ministru și se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii acesteia în aplicare și/sau care sînt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat.</p>	<p>5. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>6. Prin proiectul de hotărâre a Guvernului se propune aprobarea Conceptului privind crearea Centrului de Justiție Familială (în continuare - Concept) și Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Centrului (în continuare – Regulament). Cu referire la Concept urmează a se lua în considerare că conținutul acestuia nu reprezintă un act normativ și nu poate constitui parte componentă a hotărârii Guvernului. Conceptul reprezintă documentul care trebuie să precedă etapa de elaborare a proiectului de act normativ în sine. Potrivit art. 28 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, elaborarea versiunii inițiale a proiectului actului normativ poate fi precedată de elaborarea conceptului viitorului act normativ, ce va cuprinde analiza prevederilor existente în legislație, problemele ce trebuie soluționate, aspectele de bază ce trebuie incluse în viitorul act normativ și altă informație care explică conceptul. Conceptul actului normativ se aprobă de către autoritatea care a decis asupra necesității elaborării proiectului actului normativ.</p>	<p>6. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Prin urmare, anexa nr.1 la proiectul actului normativ se exclude. În structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, iar obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect. Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate.</p>
<p>7. La Conceptul și Regulamentul din proiect se atestă o serie de aspecte contradictorii și omisive între conținutul acestora: Deși Conceptul prevede că Centrul de Justiție Familială al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - Centru) activează conform unui program special în regim non-stop, Regulamentul nu reglementează acest aspect;</p>	<p>7. Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform obiecțiilor și propunerilor înaintate de către autorul avizului</p>
<p>8. Principiile stipulate la pct. 7 din Concept nu coincid cu principiile prevăzute la pct. 4 din Regulament;</p>	<p>8. Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform obiecțiilor și propunerilor înaintate de către autorul avizului.</p>
<p>9. Contrar pct. 13 din Concept, Regulamentul dispune la pct. 11 că în cadrul Centrului vor fi desemnați și juriști;</p>	<p>9. Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform obiecțiilor și propunerilor înaintate de către autorul avizului.</p>
<p>10. Potrivit pct. 19 din Concept, în cadrul Centrului vor fi furnizate servicii sociale.</p>	<p>10. Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform obiecțiilor și propunerilor înaintate de către autorul avizului.</p>
<p>11. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1200/2010 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate privind serviciile sociale prestate victimelor violenței în familie, Centrul oferă beneficiarilor în mod gratuit servicii sociale specializate și răspunde la</p>	<p>11. Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform obiecțiilor și propunerilor înaintate de către autorul avizului.</p>

<p>nevoile specifice și reale ale fiecărei persoane asistate: a) asigură primirea, protecția și plasamentul victimelor violenței în familie; b) asigură servicii de igienă personală; c) oferă asistență juridică, socială, psihologică și medicală de urgență; d) acordă suport informațional pentru găsirea unei locuințe, a unei instituții preșcolare sau preuniversitare; e) acordă educație non formală în vederea asimilării cunoștințelor și formării deprinderilor necesare integrării sociale; f) promovează socializarea și dezvoltarea relațiilor cu comunitatea și/sau familia; g) facilitează accesul și informează beneficiarul despre sistemul de protecție socială; h) elaborează, în comun cu beneficiarul, planul individualizat de asistență împotriva oricărei forme de intimidare, discriminare, abuz și exploatare; i) sprijină cuplul părinte-copil/copii în vederea dezvoltării autonomiei care ar favoriza reintegrarea acestuia în familie și/sau comunitate; j) monitorizează situația post integratoare a beneficiarilor în familie și în comunitate, deși pct. 4 din Concept prevede că Centrul nu oferă plasament, servicii de reabilitare și reintegrare.</p> <p>Prin urmare, Conceptul se va exclude din proiectul hotărârii Guvernului, iar conținutul acestuia poate constitui sursă pentru nota informativă.</p>	
<p>La proiectul Regulamentului: 12. La pct. 2 cuvântul „regional” se va substitui cu cuvintele „la nivel regional”. În același timp, la acest aspect urmează a se reexamina de principiu care vor fi limitele de jurisdicție ale Centrului. Or, dacă prin acest Regulament se stabilesc doar anumite regiuni cum se va opera în cazul în care victima este dintr-o altă localitate.</p>	<p>12. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>13. Pct. 5 se va exclude în vederea evitării reglementării duble (a se vedea pct. 3 din proiectul hotărârii).</p>	<p>12. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>14. Potrivit art. 252 din Codul de procedură penală nr. 122/2003, urmărirea penală are ca obiect colectarea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii, la identificarea făptuitorului, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se transmită cauza penală în judecată în condițiile legii și pentru a se stabili răspunderea acestuia. În aceeași ordine de idei, Codul de procedură penală operează cu termenii de „prelevarea mostrelor de eliminări ale corpului sau a altor mostre biologice” (art. 66), „prelevarea de mostre, care servesc drept mijloc de probă” (art. 128).</p> <p>Conform art. 440 alin. (1) din Codul contravențional nr. 218/2008, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de</p>	<p>14. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.</p> <p>În contextul celor expuse pct. 6 sbp. 1) se va reformula (obiecție valabilă și în cazul pct. 7, sbp. 1)) .</p>	
<p>15. La pct. 7: sbp. 1), lit. b) are un sens vag și ambiguu în partea ce ține de crearea unor condiții eficiente pentru efectuarea primelor acțiuni procesuale care nu suferă amânare; la sbp. 2) lit. e) se va concretiza de către cine va fi însoțită victima violenței și în cadrul căror acțiuni procesuale va fi însoțită victima (acțiuni de urmărire penală sau în cadrul cercetării judecătorești) (a se vedea pct. 24 sbp. 8) din proiectul Regulamentului).</p>	<p>15. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>16. La pct. 8, conținutul sbp. 6) și 10) se vor expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc.</p>	<p>16. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>17. La sbp. 11) termenul de „asociațiile obștești” se va revizui, or, potrivit Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, asociația obștească reprezintă una din formele juridice de organizare a organizației necomerciale (a se vedea art. 4 din Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale).</p>	<p>17. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>18. La pct. 14: la lit. a) textul „conform competenței” este excedent în cazul dat și, prin urmare, se va exclude; la lit. o) textul „, precum și altor prerogative, care vin în concordanță cu actele normative vigoare” se va exclude.</p>	<p>18. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>19. La pct. 16 se va indica expres șeful de Secție a activității comunitare care va exercita atribuțiile în lipsa directorului Centrului. Totodată, pe lângă cazurile menționate la art. 36 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, exercitarea temporară a unei funcții publice cu statut special poate avea loc la suspendarea raportului de serviciu în circumstanțe ce nu depind de voința părților (concediu medical, concediu de maternitate) sau prin acordul părților, cum ar fi concediu anual de odihnă. În context, se va concretiza și aspectul absenței conducătorului Centrului în lipsa celor indicate la art. 36 din Legea nr. 288/2016 în vederea clarității și previzibilității normei.</p>	<p>19. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens, iar în structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, respectiv, obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect. Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate. Ulterior, în baza Regulamentului-cadru, Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială, structura organizatorică și statul de personal se aprobă de ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției.</p>
<p>20. La pct. 17 nu este reglementată structura, atribuțiile, competența, personalul Secției activității comunitare și Serviciului urmărire penală.</p>	<p>20. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens, iar în structura și conținutul proiectului au fost operate modificări, respectiv, obiecția înaintată de autor a fost exclusă din proiect. Astfel, prin hotărâre de Guvern se va aproba Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardele minime de calitate. Ulterior, în baza Regulamentului-cadru, Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială, structura organizatorică și statul de personal se aprobă de ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției.</p>

<p>21. Cu referire la pct. 21 și 22 din proiectul Regulamentului, care stabilește lista specialiștilor care vor fi desemnați să activeze în Centru, precum și funcțiile care aceștia urmează să le exercite, menționăm că referința la „judecător” urmează a fi exclusă. Prin esența funcției și a principiilor care o guvernează, urmează a fi reconsiderată structura precum că „judecătorul se desemnează în Centru”. Spre deosebire de ceilalți specialiști care în virtutea specificului funcției pot oferi serviciile specializate în cadrul Centrului (de ex. psiholog, avocat, medic), în raport cu judecătorul această teză nu poate fi aplicată. Activitatea judecătorului se realizează doar în cadrul instanței de judecată însă potrivit structurii redacționale propusă în proiect, și anume „se desemnează în Centru”, se aduce atingere principiilor de activitate a judecătorilor.</p> <p>Este de necontestat faptul că judecătorul constituie un element/un actor în întregul mecanism de interacțiune și intervenție de protecție judiciară a victimei violenței în familie. Prin urmare, pentru intercalarea acestei verigi în întregul mecanism instituțional se propune reglementarea unor prevederi distincte în Regulament care vor stabil că „cazurile de violență în familie înregistrate de către Centru se vor examina de instanța de judecată în conformitate cu prevederile legislației civile, penale și contravenționale”.</p>	<p>21. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>22. Totodată, se constată că se propune ca toate aceste categorii de cauze menționate mai sus să fie examinate prin sistemul de videoconferință. Cu referire la acest aspect, menționăm că ședințele de judecată pot fi desfășurate prin sistemul de videoconferință în măsura în care (1) legislația procesuală acordă acest drept judecătorului și (2) în măsura în care părțile consimt. Având în vedere aceste raționamente, prevederile Regulamentului referitoare la acest aspect urmează a fi revizuite astfel încât să nu cuprindă prevederi imperative potrivit cărora victima violenței în familie participă la examinarea cauzei (penale, contravenționale, civile) în instanța de judecată doar prin intermediul sistemului de videoconferință. Regulamentul poate cuprinde o prevedere care ar stipula că „participarea victimei violenței în familie la ședințele de judecată poate avea loc și prin sistemul de videoconferință, în conformitate cu prevederile legislației”.</p>	<p>22. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>23. Totodată, la pct. 20 referința la Consiliul Superior al Magistraturii urmează a fi exclusă, respectiv se va exclude și textul „sistemului judecătoresc”. Menționăm că cauzele civile, penale și contravenționale privind violența în familie se examinează de către judecători potrivit competenței materiale și teritoriale și cu respectarea principiului repartizării aleatorii a dosarelor, iar Consiliul Superior al Magistraturii nu poate interveni în acest proces (obiecție valabilă și pentru pct. 38 din Regulament).</p>	<p>23. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>24. La pct. 24: sbp. 2) va avea următorul cuprins: „2) elaborează, implementează, completează și revizuieste planul de asistență specializată a victimei violenței în cadrul Centrului și întocmește raportul cu privire la rezultatele implementării acestuia.”; Sbp. 5) se va exclude.</p>	<p>24. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>25. Pornind de la atribuțiile directorului Centrului stipulate la pct. 14 din Regulament, unde nu este stabilită posibilitatea revizuirii planului de asistență specializată de către Directorul Centrului la propunerea managerului de caz, conținutul sbp. 6) se va revizui.</p>	<p>25. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>26. La pct. 27 cuvintele „În dependență de” se va substitui cu cuvintele „În funcție de” pentru a asigura o formulare conformă normelor limbii literare.</p>	<p>26. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>27. La pct. 31 se vor indica expres serviciile specializate de care poate beneficia victima violenței în familie și violenței sexuale din perspectiva excluderii Conceptului din proiectul hotărârii.</p>	<p>27. Se acceptă. Proiectul a fost ajustat, fiind luate în calcul obiecțiile și propunerile înaintate de către autorul avizului. Pct. 31 a fost exclus din proiect, din raționamentul inutilității normei.</p>
<p>28. Subsidiar, menționăm că potrivit uzanțelor de redactare a dispozițiilor normative, cuvintele „din anexa nr. 1 ca parte la prezenta hotărâre” se vor reda sub forma „conform anexei nr. 1”.</p>	<p>28. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>29. Cu referire la expresia „acte normative metodice”, indicată la pct. 35 sbp. 2) din Regulament, relevăm că categoriile de acte normative sunt stipulate la art. 6 din Legea nr. 100/2017: Constituția Republicii Moldova; legile și hotărârile Parlamentului; decretele Președintelui Republicii Moldova; hotărârile și ordonanțele Guvernului; actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; actele normative ale autorităților publice autonome; actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; actele normative ale autorităților administrației publice locale. Relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, statute, reguli, metodologii, aprobate prin hotărâre de Guvern (a se vedea art. 14 din Legea nr. 100/2017).</p>	<p>29. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>30. Pct. 36 din Regulament se va exclude, conținutul acestuia conceptual fiind greșit. Astfel, cu referire la atribuția stabilită Ministerului Justiției de a „ajusta procedurile și politicile intersectoriale de intervenție în cazuri de violență în familie și violență sexuală” informăm că pe acest segment competența ministerului intervine doar la etapa în care este necesară operarea anumitor modificări în legislația codificată (penală, contravențională și civilă atât materială cât și procesuală). Procedurile intersectoriale de intervenție sunt elaborate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Or, potrivit art. 8 din Legea nr. 45/2007, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, este organul central de specialitate al statului, abilitat cu funcții de elaborare și de promovare a politicilor de prevenire și de combatere a violenței în familie, precum și de asistență socială a victimelor și a agresorilor.</p>	<p>30. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>31 Respectiv, adițional faptului că competența stabilită nu aparține Ministerului Justiției, prevederea de la pct. 36 sbp. 1) excede și obiectul de reglementare al Regulamentului din considerentul că acesta urmează să cuprindă prevederi care reglementează modul de activitate/organizare a Centrului, serviciile acordate victimelor violenței în familie și nu aspectele care vizează competența instituțiilor de a elabora politicile sectoriale.</p>	<p>31. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>32. Cu referire la sbp. 2) al pct. 36, care atribuie Ministerului Justiției competența de „a asigura participarea judecătorilor la examinarea cazurilor de violență prin videoconferință”, reiterăm necesitatea de excludere prin prisma celor enunțate supra. Ședințele de judecată pot avea loc la distanță prin sistemul de videoconferință doar în virtutea prevederilor legale.</p>	<p>32. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>33. În temeiul pct. 2 și 9 din proiectul Regulamentului, care stabilesc că Centrul de Justiție Familială va constitui o subdiviziune a Inspectoratului General de Poliție, iar structura organizatorică și efectivul-limită va fi aprobat de către ministrul afacerilor interne, menționăm despre necesitatea operării modificărilor de rigoare și în Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției.</p>	<p>33. Nu se acceptă. Obiecție valabilă la obiecția înaintată de Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor. Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu va genera ca o consecință necesitatea amendării altor acte normative. Înființarea Centrului se va realiza din contul efectivului-limită aprobat, fără a fi modificat Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019. În conformitate cu prevederile anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, Centrul de Justiție Familială va face parte din categoria „Subdiviziuni specializate”, care sunt înființate prin ordin al ministrului afacerilor interne conform art. 14 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.</p>

<p>În partea dispozitivă a proiectului:</p> <p>1. Sugerăm autorului revizuirea <i>pct. 2, alin. 2)</i> prin excluderea Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS) din lista autorităților nominalizate. Obiecție valabilă și pentru <i>pct. 3</i> întrucât MMPS în calitate de organ central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate, nu este abilitat conform cadrului normativ de a delega specialiști în cadrul acestui centru.</p>	<p>1. Se respinge. Propunerea a fost acceptată în varianta expusă în avizul suplimentar.</p>
<p>În Anexa nr. 1, la proiectul Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială:</p> <p>2. La pct. 3, cuvântul ”fete” se va exclude, ținând cont de necesitatea respectării prevederilor legislației privind protecția și asistența oferită copiilor.</p>	<p>2. Se acceptă parțial. În vederea respectării legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, în speța subiecților violenței în familie, pct. 3 din proiectul Regulamentului cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială este expus în următoarea redacție: „Beneficiarii Centrului sunt victimele violenței în familie și violenței sexuale”, fiind exclusă sintagma „femei și fete”. Obiecția este valabilă și la avizul Ministerului Sănătății, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției. Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>3. La pct. 10, alin. 4) se va exclude. A se vedea argumentul de mai sus.</p>	<p>3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>4. La pct. 12, se consideră necesar excluderea sintagmei „funcționari publici cu statut special/ funcționari publici”, din motiv că domeniul de activitate a Centrului contravine scopului și obiectului Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. În cazul în care se pledează în continuare pentru angajarea funcționarilor publici sau/și a funcționarilor publici cu statut special considerăm oportun descrierea mecanismului de delegare a personalului din cadrul MMPS, cât și a altor autorități ale administrației publice în corespundere cu prevederile art. 28 din Legea sus menționată.</p>	<p>4. Nu se acceptă. Potrivit conceptului precum și proiectului Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție familială, serviciile de asistență specializată în cadrul Centrului sunt acordate de către:</p> <p>a) specialiștii angajați (<i>funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili</i>);</p> <p>b) specialiști delegați/contractați (<i>angajați din cadrul altor autorități, instituții și/sau organizații necomerciale</i>).</p> <p>Astfel, personalul angajat în cadrul Centrului este constituit din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - șeful Centrului (<i>funcționar public</i>); - polițiști (<i>funcționari publici cu statut special</i>); - jurist (<i>angajați civil</i>), - psiholog (<i>angajați civil</i>), - personalul auxiliar (<i>angajați civili</i>). <p>De asemenea, specialiștii delegați/contractați, sunt salariații altor instituții/organizații, specialiștii care, în conformitate cu atribuțiile funcționale, vor fi abilitați să participe, în cadrul Centrului, la examinarea cazurilor, din următoarele domenii: asistență socială, asistență medicală, medicină legală, asistența juridică garantată de stat și alte domenii în funcție de necesități.</p> <p>Cu referire la delegare a personalului din cadrul MMPS, cât și din cadrul altor autorități ale administrației publice în corespundere cu prevederile art. 28 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, atribuțiile angajaților menționați vor fi exercitate din contul funcțiilor pe care le dețin la locul de muncă bază, doar cu condiția că, serviciile acordate de către instituții, vor fi contractate de către Centru, în baza Acordurilor de cooperare.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>5. În contextul celor menționate, autorul avizului consideră necesar expunerea atribuțiilor angajaților cu statut de funcționar public asemănător prevederilor din pct. 17 din proiectul Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului.</p>	<p>5. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Astfel, proiectul Regulamentului-cadru a fost completat cu un punct nou, care descrie funcțiile specialiștilor angajați.</p>
<p>6. La pct. 13, autorul avizului propune revizuirea conținutului prin prisma prevederilor pct. 12 din proiectul Regulamentului-cadru, astfel încât să ofere o claritate privind specialiștii angajați și specialiștii delegați/contractați pentru prestarea serviciilor în cadrul Centrului.</p>	<p>6. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>7. La pct. 17, alin. 4), lit. d) se va exclude, ținând cont de necesitatea respectării prevederilor legislației privind protecția și asistența oferită copiilor.</p>	<p>7. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>8. La pct. 24, alin. 8), după cuvântul „<i>părinți</i>”, cuvântul „<i>și</i>” se va substitui cu semnul virgula „<i>,</i>”, și după cifrele „270/2014” se va completa cu următorul text „<i>precum și prevederile Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 708/2019.</i>”.</p>	<p>8. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>În Anexa nr. 2, la proiectul Standardelor minime de calitate: 9. La standardul 1, Indicatori de realizare. În contextul prevederilor reflectate în pct. 3 atragem atenția asupra faptului că, în conținutul proiectului nu este expusă tipologia serviciilor și nu sunt descrise tipurile de servicii specializate de urgență.</p>	<p>9. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Astfel, indicatorul de realizare stabilește că, Centrul are dezvoltate diverse tipuri de servicii de asistență specializată integrată.</p>
<p>10. La standardul 4, Indicatori de realizare. Pct. 3, alin. 4) se va expune în următoarea redacție: „În cazurile care vizează copiii vor fi aplicate prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.”</p>	<p>10. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>11. Autorul avizului sugerează necesitatea de a reglementa prevederi clare privind gradul de acoperire teritorială a serviciilor Centrului în cauză, ținând cont de faptul că, textul proiectului nu conține prevederi exacte în acest sens, iar în Nota informativă a proiectului, autorul menționează că: „Ministerul Afacerilor Interne va oferi un imobil în care va activa Centrul și va acoperi cheltuielile financiare ce țin de întreținerea clădirii pe parcursul activității acestuia”, respectiv se prezumă dezvoltarea doar unui singur Centru, fără a cunoaște unitatea administrativ-teritorială în care va fi amplasat precum și limitele de acoperire teritorială a acestuia.</p>	<p>11. Nu se acceptă. Prin prezentul proiect supus avizării, se propune aprobarea unui Regulament-cadru privire la activitatea Centrului de Justiție Familială, drept o normă juridică cu caracter general, care stabilește scopul, obiectivele, principiile, funcțiile și atribuțiile, drepturile și obligațiile Centrului și a beneficiarilor acestuia, iar potrivit proiectului (pct. 11), se face mențiunea că, Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială (a subdiviziunii specializate/teritoriale), structura organizatorică și statul de personal, se aprobă, în conformitate cu prevederile actelor normative. Prin urmare, la înființarea Centrului de Justiție Familială, în funcție de statutul subdiviziunii (specializată/teritorială) în cadrul căreia va fi înființat, Regulamentul de organizare și funcționare a acestuia va fi aprobat, fie de către ministrul afacerilor interne, fie de către șeful Inspectoratului General al Poliției. Obiecția vizată este valabilă și pentru avizul prezentat de către Ministerul Justiției. Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>12. De asemenea, este necesar de a fi reglementat numărul estimativ de persoane care vor beneficia de serviciile Centrului în cauză, precum și care este coraportul dintre numărul de angajați și numărul de beneficiari. Totodată propunem de a fi stipulat în mod expres timpul de aflare a victimei în cadrul Centrului.</p>	<p>12. Nu se acceptă. Prin prezentul proiect, se propune aprobarea unui Regulament-cadru de activitate a Centrului de Justiție Familială, iar Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului, structura organizatorică și statul de personal vor fi aprobate, în conformitate cu prevederile actelor normative. Astfel, Centrul va asigura acordarea asistenței tuturor victimelor violenței în familie și violenței sexuale care se vor adresa sau care vor fi referite Centrului.</p>

		<p>Respectiv, în cazul în care, cazul sesizat de beneficiară, ține de jurisdicția Centrului, se va examina de către angajații centrului, precum și i se va acorda asistența necesară integrată.</p> <p>În alte situații, dacă cazul nu este de competența teritorială, cazul va fi redirecționat spre examinare conform competenței după principiul teritorial, respectiv, victima va beneficia de asistență și consiliere necesară în cadrul Centrului, după care va fi referită către alte servicii de plasament sau de asistență. În această situație, doar examinarea cazului prin prisma procedurilor penale/contravenționale va fi asigurată după principiul teritorial.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
	<p>13. Suplimentar, autorul avizului propune revizuirea proiectului din punct de vedere a respectării normelor gramaticale, ținând cont și de prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform căreia „ <i>Conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</i>”.</p>	<p>13. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>(Aviz repetat suplimentar nr.10/303 din 30.01.2023)</i></p>	<p>Urmare participării la ședința grupului de lucru din cadrul Proiectului „ <i>Crearea unui Centru de Justiție Familială în Moldova</i>” pe data de 25 ianuarie curent, Ministerul Muncii și Protecției Sociale vine cu completări suplimentare la avizul proiectului Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardelor minime de calitate, nr. unic 699/MAI/2022 (număr ieșire 10/235 din 24.01.2023).</p> <p>La proiectul hotărârii de Guvern.</p> <p>1. Recomandă în preambulul hotărârii de Guvern, a menționa drept temei Legea nr. 316/2022 privind modificarea unor acte normative <i>(asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie).</i></p>	<p>1. Nu se acceptă.</p> <p>Potrivit art. 44 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În calitate de temei legal se indică doar prevederile legale ce stabilesc competența autorității să emită actul normativ respectiv, pornind de la limitele de reglementare prevăzute de obiectul juridic al actului normativ.</p> <p>În acest context, se atrage atenția asupra faptului că, <i>Legea nr. 316/2002 pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie)</i>, care a fost propusă de autorul avizului drept temei legal de adoptare a actului normativ, nu cuprinde articole relevante care ar putea fi indicate drept temei pentru proiectul în cauză, or, prevederile normative instituite în cuprinsul actului <i>citat</i>, țin de modificarea mai multor acte normative, cum ar fi <i>Codul familiei nr.1316/2000, Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003, ș.a.,</i> fără a avea legătură directă cu proiectul supus avizării.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
	<p>2. La proiectul Hotărârii de guvern, pct. 2, alin. 1 se va expune în următoarea redacție: „1) cooperarea intersectorială și abordarea integrată a situației victimelor violenței în familie și violenței sexuale în corespundere cu Ordinul 48 din 22.06.2022 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie, precum și prin semnarea noilor acorduri de cooperare, în caz de necesitate.”</p>	<p>2. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

	<p>3. La proiectul Hotărârii de guvern, pct. 3 se va expune în următoarea redacție: „Pentru acordarea asistenței integrate a victimelor violenței în familie și a violenței sexuale în cadrul Centrului de Justiție Familială, Procuratura Generală, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Consiliul Superior al Magistraturii, Centrul de Medicină Legală, autoritățile administrației publice locale, precum și alte autorități, instituții și organizații prestatoare de servicii medicale, psihologice, juridice și de alta natura, vor semna acorduri de cooperare și vor desemna specialiști care vor participa la acordarea asistenței specializate în cadrul Centrului.”</p>	<p>3. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>4. La pct. 10 din Regulamentul - cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială, alin. 4) se va exclude, reieșind din necesitatea respectării legislației și serviciilor dezvoltate în asistența și protecția copilului victimă/martor a violenței și infracțiunii.</p> <p>În acest sens, se subliniază importanța evitării dublării prestării aceluiași serviciu de către prestatori diferiți și care încalcă procedura reglementată în Hotărârea Guvernului nr. 708/2019 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate.</p> <p>Mai mult ca atât, autorul avizului remarcă că, viziunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în calitate de autoritate centrală pentru protecția copilului se axează pe faptul că, prestarea asistenței copiilor victime/martori ai infracțiunilor să fie realizată doar de persoane calificate și bine pregătite în acest sens, audierea fiind parte componentă a întregului complex de servicii care deja se prestează acestei categorii de copii în cadrul Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor din mun. Bălți (Barnahus).</p> <p>Totodată, autorul avizului subliniază că, după deschiderea Centrelor regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (Barnahus), Ministerul va pleda pentru audierea copiilor doar în incinta acestor centre.</p>	<p>4. Se acceptă parțial. Norma vizată a fost revizuită, cu următorul conținut: „asigură condițiile necesare pentru audierea victimei sau martorului în cazurile de violență în familie sau violență sexuală, în conformitate cu cerințele actelor normative și procesuale stabilite”.</p>
<p>Cancelaria de Stat (Aviz repetat nr.29-69-488 din 18.01.2023)</p>	<p>1. În scopul asigurării respectării cadrului normativ și uniformizării reglementărilor juridice, se va corela denumirea proiectului cu subpct.1) și 2) ale pct.1 din dispoziția de conținut al acestuia și pct.1, 2 din proiectul Regulamentului-cadru, în sensul stabilirii apartenenței instituționale a Centrului menționat.</p>	<p>1. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

	<p>2. Având în vedere faptul că, activitatea Centrului implică și unele responsabilități din partea autorităților administrației publice locale, prevăzute la pct. 5 din proiectul de hotărâre și pct. 32 din proiectul Regulamentului-cadru, se va reexamina suplimentar rolul autorităților administrației publice locale în procesul de prestare a serviciilor oferite de Centru, ori în primul caz, se recomandă autorităților respective oferirea suportului necesar pentru prestarea serviciilor de asistență specializată integrată, iar în al doilea caz, se solicită, în limita competențelor, desemnarea specialiștilor în cadrul Centrului.</p>	<p>2. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>3. Având în vedere cele expuse, precum și reieșind din prevederile art. 8 din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă și art. 10 alin. (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, proiectul urmează a fi consultat cu autoritățile administrației publice locale (<i>eventual - Congresul Autorităților Locale din Moldova</i>).</p>	<p>3. Se acceptă. Urmare definitivării proiectului și în procesul desfășurării etapei de dezbateră cu participarea reprezentanților autorităților publice și ai instituțiilor interesate, ai societății civile pentru identificarea soluțiilor privind remediarea divergențelor, proiectul va fi consultat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova.</p>
<p>Centrul de Medicină Legală (<i>Aviz repetat nr. 2023301E00707 din 19.01.2023</i>)</p>	<p>1. Autorul avizului atrage atenția la faptul în care, vor fi stabilite statele de personal, în condițiile pct. 11 din Regulamentul-cadru de activitatea al Centrului de Justiție Familială, în cele 14 state de funcții de specialiști delegați/contractați, a prevedea și funcția de medic-legist, întrucât Centrul de Medicină Legală este privat de posibilitatea de a acorda angajaților săi sporuri de salarizare pentru servicii similare celor oferite de viitorul Centru de Justiție Familială în condițiile actuale reglementate de Legea nr. 270/2017.</p>	<p>1. Se acceptă. Recomandările autorului vor fi luate în calcul la elaborarea statelor de personal.</p>
	<p>2. Se comunică lipsa de obiecții legate de conținutul proiectului și susținerea acestuia.</p>	<p>2. Se acceptă.</p>
<p>Procuratura Generală (<i>Aviz repetat nr. 4-1d/23-139 din 20.01.2023</i>)</p>	<p>1. Opinia instituțională pe marginea proiectului de hotărâre menționat <i>supra</i> a fost expusă în scrisoarea nr.4-ld/22-406 din 06.10.2022, iar obiecțiile și propunerile înaintate au fost în totalitate acceptate.</p>	<p>1. Se acceptă.</p>
	<p>La proiectul de hotărâre de Guvern.</p> <p>2. Autorul avizului menționează că, mecanismul delegării procurorului este reglementat în art. 54 alin. (2) din <i>Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură</i>, care menționează că, "[...] 2) <i>In cazul în care o procuratură nu poate funcționa din cauza lipsei temporare de procurori, în cazul existenței unor funcții vacante, dar și în alte cazuri, Procurorul General, la propunerea procurorului-șef al procuraturii respective, poate delega procurori de la alte procuraturi</i>, Astfel, prevederile pct. 3 din <i>Hotărârea</i> supusă avizării, care se referă la asigurarea/coordonarea delegării de către Procuratura Generală a specialiștilor în cadrul Centrului de Justiție Familială, depășește cadrul legal și competențele Procuraturii.</p> <p>În această ordine de idei, considerăm necesar de exclus sintagma "<i>Procuratura Generală</i>" din conținutul punctului 3 al proiectului de hotărâre supus avizării.</p>	<p>2. Nu se acceptă. Având în vedere existența la nivel național al unui cadru normativ analogic, care vine să asigure acordarea serviciilor specializate, protecției și oferirii unui răspuns coordonat și intersectorial copiilor victime/martori ai infracțiunilor, stabilite în Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 708/2019, este nejudicios excluderea Procuraturii Generale, în calitate sa de instituție, ce ar avea o prestație juridică, prin intermediul Procuraturilor de sector, în vederea acordării garanțiilor, controlului judiciar și conducerii urmăririi penale prin prisma art. 5 din <i>Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură</i>.</p> <p>În această ordine de idei, argumentul autorului avizului prin care face referire la art. 54 alin. (2) din <i>Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură</i>, nu este temei pentru a exclude Procuratura Generală din prezentul proiect.</p> <p>Mai mult, Procuratura Generală în calitate de organ ierarhic superior al procuraturilor teritoriale, consimțit în lit. a) alin. (3) art. 8 din <i>Legea precitată</i>, este un organ reprezentativ</p>

	<p>central care asigură și contribuie la unificarea practicii în domeniul exercitării și conducerii urmăririi penale și al reprezentării învinuirii în instanța de judecată, precum și participă la implementarea unitară a politicii naționale și internaționale a statului în materie penală.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>La proiectul Regulamentului-cadru</p> <p>3. Reieșind din prevederile pct. 9 alin. (1), una din funcțiile Centrului de Justiție Familială este: <i>"înregistrează și examinează sesizările reclamate de către beneficiari, cu privire la cazurile de violență, asigură administrarea probelor, implicit ridicarea urmelor biologice, precum și sesizează subdiviziunea teritorială a Poliției competente, pentru acordarea asistenței necesare în procesul de examinare a cazului raportat; "</i>.</p> <p>Astfel, autorul avizului susține că, Centrul nu poate fi investit cu funcția de înregistrare și examinare a sesizărilor cu privire la cazurile de violență, deoarece aceasta contravine conceptului unui asemenea serviciu specializat în asistența victimelor și obiectivelor Centrului, prevăzute la punctele 6 și 7 din proiectul Regulamentului-cadru.</p> <p>Pe cale de consecință, opinăm pentru excluderea prevederilor pct.9 alin.(1) din proiectul Regulamentului-cadru supus avizării.</p>	<p>3. Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul a fost revizuit, fiind exclusă funcția de înregistrate a sesizărilor, deoarece acestea vor fi înregistrate în subdiviziunea polițienească din care va face parte Centrul.</p> <p>În aceeași ordine de idei, funcția de examinare a sesizărilor reclamate de către beneficiari, cu privire la cazurile de violență, precum și sesizarea subdiviziunii teritoriale a Poliției competente, pentru acordarea asistenței necesare în procesul de examinare a cazului raportat va fi exercitată de către angajații Centrului (funcționarii publici cu statut special).</p> <p>Respectiv, administrarea probelor, implicit ridicarea urmelor biologice se va realiza de către specialiștii delegați/contractați, în conformitate cu sarcinile și atribuțiile ce le revin.</p> <p>Obiecție valabilă și la avizul Ministerului Justiției.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>4. Autorul avizului susține că, Centrul, din punct de vedere conceptual, nu poate avea atribuția de a primi, înregistra sesizările cu privire la infracțiuni, contravenții sau alte cazuri de violență, precum și de a întreprinde măsurile necesare prevăzute de legislație pentru soluționarea lor, prevăzute în pct.10 alin. (1) din proiectul Regulamentului-cadru.</p> <p>Astfel, autorul menționează că, Centrul nu este o entitate specializată în investigarea faptelor penale/contravenționale, ci o platformă de facilitare a procesului de colectare a probelor pertinente, concludente și utile în cadrul procesului penal/contravențional.</p> <p>Respectiv, se propune excluderea prevederilor pct. 10 alin. (1) din proiectul Regulamentului-cadru supus avizării.</p>	<p>4. Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul a fost revizuit, fiind exclusă atribuția de a primi și a înregistra sesizările cu privire la infracțiuni, contravenții sau alte cazuri de violență, deoarece aceste atribuții vor reveni subdiviziunii polițienești din care va face parte Centrul.</p> <p>În aceeași ordine de idei, atribuțiile cu privire la examinarea și soluționarea sesizărilor reclamate de către beneficiari, se vor realiza de către angajații Centrului (<i>funcționarii publici cu statut special</i>).</p> <p>Obiecție valabilă și la avizul Ministerului Justiției.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>5. Cu referire la prevederile stipulate în pct.10 alin. (4) din proiectul Regulamentului-cadru, autorul avizului menționează că, condițiile necesare pentru audierea martorului minor al cazului de violență în familie sau violență sexuală, în condițiile art. 110¹ din Codul de procedură penală sunt asigurate de Centrul regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, care este o instituție publică socială cu specializare înaltă, fără componentă rezidențială și care oferă beneficiarilor servicii de asistență specializată la nivel regional copiilor victime/martori ai infracțiunilor. Centrul activează în baza Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor</p>	<p>4. Se acceptă parțial.</p> <p>Norma vizată a fost revizuită, cu următorul conținut:</p> <p>„asigură condițiile necesare pentru audierea victimei sau martorului în cazurile de violență în familie sau violență sexuală, în conformitate cu cerințele actelor normative și procesuale stabilite”.</p>

<p>victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr.708/2019. Astfel, cazurile de violență asupra copiilor urmează a fi atribuite Serviciului de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor.</p> <p>în această ordine de idei, opinăm pentru excluderea prevederilor pct.10 alin. (4) din proiectul Regulamentului-cadru.</p>	
<p>6. Din raționamentele expuse mai sus, autorul prezentului aviz, propune excluderea prevederilor pct. 17 alin. (4) lit. d) din proiectul Regulamentului-cadru supus avizării, în speța audierii copilului în condiții speciale.</p>	<p>6. Nu se acceptă. Obiecția vizată este valabilă și pentru avizul prezentat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Argumentul vis-a-vis de neacceptarea acestei obiecții este expusă mai sus la pct. 5.</p>
<p>7. De remarcat că, prevederile pct. 29 din proiectul Regulamentului-cadru, depășesc atribuțiile Procuraturii Generale stipulate în art.8 alin. (3) din <i>Legea nr 3/2016 cu privire la Procuratură și pct. 47 al Regulamentului Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General interimar nr.33/3 din 03.05.2022</i>. Pe cale de consecință, considerăm necesar excluderea sintagmei "<i>Procuratura Generală, prini intermediul</i>" din prevederile pct.29 și, tot aici, substituirea sintagmei "<i>procuraturii teritoriale va</i>" cu sintagma "<i>Procurorii -șefi ai procuraturilor teritoriale vor...</i>" .</p>	<p>7. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>La proiectul <i>Standardelor minime de calitate pentru serviciile prestate în cadrul Centrului de Justiție Familială</i></p> <p>8. Efectuând o analiză a conținutului Anexei nr.2 la proiectul de hotărâre supuse avizării constatăm că, sintagma "<i>la necesitate implicând procurorul și judecătorul</i>" din conținutul CAPITOLULUI I, PRINCIPII GENERALE DE FUNCȚIONARE, Evitarea întârzierilor nejustificate - standardul - 4, pct.3. Indicatorii de realizare alin. 1) și din conținutul CAPITOLULUI II INTERVENȚIA ȘI COOPERAREA ÎN CADRUL CENTRULUI, Aplicarea măsurilor de protecție pentru victima violenței - standardul -13, pct.3.Indicatorii de realizare alin.3) este lipsită de claritate, previzibilitate și depășește cadrul legal.</p> <p>Subsecvent, este necesar de subliniat că, atribuțiile procurorului sunt reglementate de prevederile art.52 și art.53 din Codul de procedură penală și, respectiv, procurorul nu poate fi implicat "<i>la necesitate</i>" pentru efectuarea primelor acțiuni procedurale. Investigarea și colectarea probelor de către poliție pentru începerea urmăririi penale și procesului contravențional al agresorilor, prin efectuarea primelor acțiuni procedurale, are loc în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și Codului contravențional.</p> <p>Pe cale de consecință, autorul avizului consideră oportun excluderea sintagmei "<i>la necesitate implicând procurorul și judecătorul</i>" din punctele menționate.</p>	<p>8. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>Consiliul Superior al Magistraturii (Hotărârea repetată nr. 5/1 din 24.01.2023)</p>	<p>Se avizează pozitiv proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială și Standardelor minime de calitate (număr unic 699/MAI/2022)</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (Aviz repetat nr. 14 din 26.01.2023)</p>	<p>Se susține proiectul fără obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Sănătății (Aviz repetat nr. 08/300 din 28.01.2023)</p>	<p>1. Propunerile expuse în avizul prezentat prin scrisoarea nr.08/3478 din data de 21 octombrie 2022, au fost luate în considerare parțial.</p> <p>2. Ca urmare a discuțiilor abordate în cadrul ședinței grupului de lucru din cadrul Proiectului „Crearea unui Centru de Justiție Familială în Moldova” din data de 25 ianuarie 2023, autorul avizului reiterează poziția Ministerului Sănătății privind importanța reglementării clare a modului de organizare a activității Centrului de Justiție Familiară, considerând judicios includerea în statele de personal a asistentului medical și asistentului social, care trebuie să asigure managementul de caz pentru prestarea serviciilor integrate în cadrul Centrului, dar și să organizeze continuitatea în prestarea serviciilor post-asistență la nivel de comunitate.</p>	<p>1. Se acceptă.</p> <p>2. Nu se acceptă. Potrivit conceptului precum și proiectului Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție familială, serviciile de asistență specializată în cadrul Centrului sunt acordate de către:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) specialiștii angajați (<i>funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili</i>); b) specialiști delegați/contractați (<i>angajați din cadrul altor autorități, instituții și/sau organizații necomerciale</i>). <p>Astfel, personalul angajat în cadrul Centrului este constituit din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - șeful Centrului (<i>funcționar public</i>); - polițiști (<i>funcționari publici cu statut special</i>); - jurist (<i>angajați civil</i>), - psiholog (<i>angajați civil</i>), - personalul auxiliar (<i>angajați civili</i>). <p>De asemenea, specialiștii delegați/contractați, sunt salariații altor instituții/organizații, specialiștii care, în conformitate cu atribuțiile funcționale, vor fi abilitați să participe, în cadrul Centrului, la examinarea cazurilor, din următoarele domenii: asistență socială, asistență medicală, medicină legală, asistența juridică garantată de stat și alte domenii în funcție de necesități.</p> <p>Astfel, reieșind din considerentul că, statul are deja dezvoltate instituții care prestează servicii sociale și medicale, Centrul prin semnarea Acordurilor de cooperare, va asigura procurarea serviciilor prestate de către prestatori, în condițiile legii, precum și în condițiile bilateral acceptate, prin prisma Acordurilor de cooperare.</p> <p>Este de menționat că, în conformitate cu pct. 25 din Regulamentul de organizare și funcționare al Inspectoratului General al Poliției aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 (în continuare Regulament), personalul Inspectoratului este constituit din <i>funcționari publici cu statut special, funcționari publici și personal de deservire tehnică</i>.</p> <p>În context, pct. 26 al aceluiași Regulament prevede că, raporturile de serviciu ale funcționarilor publici cu statut special sunt prevăzute în Legea nr. 288/2016 privind</p>

funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, iar în partea în care nu sunt reglementate de acestea, în prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003.

Subsecvent, pct. 27 menționează că, raporturile de muncă ale funcționarilor publici și ale personalului de deservire tehnică sunt reglementate de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, de Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și de alte acte normative incidente categoriilor de angajați prevăzuți în prezentul punct.

Așadar, art. 2 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (în continuarea Legea nr. 288/2016), *funcționar public cu statut special* – persoană angajată în cadrul aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne, în autoritățile administrative sau instituțiile din subordinea acestuia, care deține grade speciale și exercită sarcini ce țin de competența entității din care face parte, în conformitate cu legislația în vigoare.

La fel, art. 31 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului (în continuare Legea nr. 320/2012), polițistul este funcționar public cu statut special. Definiție explicate mai sus, citată expres din Legea 288/2016.

Concomitent, art. 2 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (în continuare Legea nr. 158/2008), stipulează că, *funcționar public* – persoană fizică numită, în condițiile prezentei legi, într-o funcție publică. *Funcție publică* – ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii în scopul realizării prerogativelor de putere publică.

Subsidiar, art. 2 alin. (1) din Legea nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic (în continuare Legea nr. 264/2005), statutul juridic al profesiei de medic are la bază Constituția Republicii Moldova, Legea ocrotirii sănătății, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, alte acte normative referitoare la această profesiune.

În aceeași ordine de idei, Legea asistenței sociale nr. 547/2003, statuează că, asistența socială reprezintă componenta sistemului național de protecție socială, în cadrul căruia statul și societatea civilă se angajează să prevină, să limiteze sau să înlăture efectele temporare sau permanente ale unor evenimente considerate drept riscuri sociale, care pot genera marginalizarea ori excluderea socială a persoanelor și a familiilor aflate în dificultate.

De asemenea, prin Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, legiuitorul a reglementat că, prestatori publici de servicii sociale, **acreditați în condițiile legii**, sunt:

- a) instituțiile de asistență socială create și gestionate de autoritățile administrației publice centrale;
- b) autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea;
- c) autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi.
- d) prestatori privați de servicii sociale.

În context, Centrul de Justiție Familială al Poliției este o subdiviziune a Poliției care urmează a fi constituit din angajați (funcționari publici cu statut special/funcționari

	<p>publici/ jurist/ psiholog precum și personal auxiliar), precum și de specialiști delegați/contractați, lucrătorii medicali nu se includ în categoriile de funcționari enumerați supra.</p> <p>În temeiul celor menționate, se relevă inadmisibilitatea angajării asistentului social sau a asistentului medical, în cadrul Centrului de Justiție Familială, din considerentul că, activitatea acestora este reglementată prin Lege specială, fapt care va veni în contradicție cu principiul legalității și echilibrului între reglementările concurente, stabilit de art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>3. Autorul avizului menționează importanța reglementării clare, asigurând respectarea legislației muncii, a modului de organizare a activității medicului ginecolog și expertului în medicina legală pentru acordarea asistenței integrate victimelor violenței în familie și violenței sexuale cadrul Centrului de Justiție Familială.</p>	<p>3. Se acceptă.</p> <p>În cadrul ședinței interinstituționale, propunerea vizată a fost acceptată.</p> <p>Astfel, textul din pct. 12 din Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului, a fost reformulat cu următorul conținut:</p> <p>„12. În cadrul Centrului sunt prestate servicii de asistență specializată de către specialiștii angajați nemijlocit în cadrul acestuia (<i>funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili</i>), precum și de alți specialiști ce prestează serviciile respective în condițiile legislației muncii (<i>angajați din cadrul altor autorități, instituții și/sau organizații necomerciale</i>).”.</p> <p>Poziția vizată a fost consemnată în procesul-verbal al ședinței al ședinței interinstituționale, organizată la 23.02.2023.</p>
<p><i>La Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centului de Justiție Familială</i></p> <p>4. La pct. 3, pentru a evita discriminarea bazată pe gen, autorul avizului propune includerea bărbaților și băieților în lista de beneficiari ai Centrului.</p> <p>Menționăm, că potrivit datelor statistice ale Ministerului Afacerilor Interne, cca. 2% din victimele violenței în familie sunt băieții, iar în 14% cazuri - sunt bărbații, preponderent de vârstă înaintată.</p>	<p>4. Se acceptă.</p> <p>În vederea respectării legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, în speța subiecților violenței în familie, pct. 3 din proiectul Regulamentului cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială este expus în următoarea redacție:</p> <p>„Beneficiarii Centrului sunt victimele violenței în familie și violenței sexuale”, fiind exclusă sintagma „femei și fete”.</p> <p>Obiecția este valabilă și la avizul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>5. La pct.7, sbpct. l), după cuvântul „medicale” de completat cu textul „medico-legale”.</p>	<p>5. Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>6. Pct. 28 va avea următorul cuprins:</p> <p>„28. Ministerul Sănătății exercită următoarele atribuții:</p> <p>1) acordarea suportului consultativ metodic necesar pentru buna funcționare și organizare a activității personalului medical pentru prestarea serviciilor integrate în cadrul Centrului de Justiție Familială, în conformitate cu prevederile actelor normative;</p> <p>2) revizuirea cadrului normativ privind managementul clinic al violului în vederea perfectării mecanismelor de referire a victimelor violenței în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală.”.</p>	<p>6. Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

**Ministerul
Finanțelor** (Aviz
repetat nr. 07/4-
03/8/91 din
23.01.2023)

La proiectul Regulamentului

1. Pct.5 se propune de revizuit și de expus printr-o formulare coerentă și clară, deoarece redacția actuală este pasibilă de interpretare, întrucât sintagma “victimele femeii și fete” nu corespunde definițiilor privind victimele violenței în familie stabilite de Legea nr.45-XVI/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

1. Se acceptă.

În vederea respectării legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, în speța subiecților violenței în familie, pct. 3 din proiectul Regulamentului cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială este expus în următoarea redacție:
„Beneficiarii Centrului sunt victimele violenței în familie și violenței sexuale”, fiind exclusă sintagma „femeii și fete”.

Obiecția este valabilă și la avizul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății și Ministerului Justiției

Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.

La Nota informativă

2. În conformitate cu prevederile Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022, autorul avizului precizează că, în bugetul Inspectoratului General al Poliției pentru anul 2023 au fost planificați 5940,8 mii lei pentru crearea și asigurarea activității Centrului de Justiție Familială.

În acest sens, Nota informativă urmează a fi ajustată, deoarece mențiunile din compartimentul fundamentarea economico-financiară referitor la prezentarea costurilor necesare pentru crearea și funcționarea Centrului în cadrul exercițiului de elaborare a Cadrelor Bugetar pe Termen Mediu 2023 – 2025 sunt irelevante și neactuale.

Prin urmare, proiectul urmează a fi analizat și revizuit prin prisma obiecțiilor expuse.

2. Se acceptă.

Nota informativă la proiect, a fost revizuită în acest sens.

**Ministerul
Justiției** (Aviz
repetat și expertiza
juridică nr. 04/1086
din 07.02.2023)

1. Urmare a analizei conceptului inițial, scopul de creare a Centrului de Justiție Familială a fost de a asigura un răspuns intersectorial prompt la cazurile de violență față de victimele violenței în familie și a violenței sexuale, centrat pe necesitățile acestora, prin oferirea serviciilor urgente și un răspuns intersectorial prin prestarea serviciilor integrate sub același acoperiș. În același timp, analizând proiectul se constată că anumite prevederi conduc la concluzia că anumite servicii care urmează a fi prestate și care sunt de competența altor instituții/subdiviziuni ale organelor de poliție vor fi absorbite prin atribuțiile Centrului.

1. Se acceptă parțial

Ca și în varianta de concept, scopul Centrului de Justiție Familială este de a asigura un răspuns intersectorial prompt la cazurile de violență față de victimele violenței în familie și violenței sexuale, centrat pe necesitățile acestora, prin oferirea serviciilor urgente, protecție și accesul la justiție prin prestarea serviciilor integrate sub același acoperiș.

Astfel, Centrul nu deviază de la conceptul inițial, care vizează să asigure acordarea în aceeași locație a asistenței specializate victimelor violenței în familie și violenței sexuale (*psihologice, juridice, medicale, medico-legale și sociale*) prin intervenții imediate, coordonate și profesioniste, facilitarea procesului de colectare a probelor în cadrul procesului penal/contravențional, asigurarea protecției imediate a victimelor în condițiile legii, referirea victimei către serviciile de plasament sau de asistență, precum și prevenirea revictimizării sau apariției riscurilor de escaladare a situației.

Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.

La **Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială** se vor reține următoarele:

2. În clauza de adoptare cuvintele „În scopul executării prevederilor” se vor substitui cu cuvintele „În temeiul”, în conformitate cu art. 44 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (în continuare -

2. Se acceptă.

Proiectul a fost revizuit în acest sens.

<p>3. Art. 2, 3 și 5 din <i>Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor</i> stabilesc serviciile de suport acordate victimelor infracțiunilor, subiecții competenți în acordarea serviciilor de suport și organizațiile necomerciale care activează în domeniul reabilitării victimelor.</p> <p>Totodată, conform art. 3 alin. (1) din <i>Legea nr. 137/2016</i>, autoritatea administrativă centrală care elaborează, promovează și participă la realizarea politicii Guvernului în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor este Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Invocarea prevederilor art. 2, 3 și 5 din <i>Legea nr. 137/2016</i> în calitate de temei juridic pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centului de Justiție Familială și Standardelor minime de calitate este inacceptabilă, dat fiind faptul că temeiul juridic trebuie să se bazeze pe o prevedere legală ce atribuie unui organ anume (în cazul dat - Ministerul Afacerilor Interne) competența de a aproba anumite reglementări cu specificarea aspectelor de conținut ale acestora.</p>	<p>2. Se acceptă.</p> <p>Deși în conformitate cu art. 3 alin. (1) din <i>Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor</i>, autoritatea administrativă centrală care elaborează, promovează și participă la realizarea politicii Guvernului în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, considerăm judicios invocarea prevederilor doar a art. 3 alin. (3) – (5) din <i>Legea enunțată în calitate de temei juridic</i> pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centului de Justiție Familială și Standardelor minime de calitate este inacceptabilă, dat fiind faptul că temeiul juridic se bazează pe o prevedere legală, atribuită Ministerului Afacerilor Interne privind cooperarea dintre alte autorități, instituții și organizații abilitate cu competente, prevăzute la alin. (2) din <i>Legea precitată</i>, pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea și implementarea cadrului normativ în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor; - schimbul de informații și de experți; - activități comune de cercetare și identificare a victimelor infracțiunilor, de acordare a serviciilor de suport pentru reabilitarea acestora; - specializarea și instruirea personalului; - realizarea unor inițiative social-economice, a unor campanii de informare în vederea popularizării serviciilor de suport și a condițiilor de acordare a acestora; - realizarea altor activități în domeniul respectiv. <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>4. Complementar semnalăm că art. 6 lit. h) din <i>Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern</i> include norme generale privind atribuția Guvernului de a aproba documente de politici și acte normative, motiv pentru care, de asemenea, nu poate fi invocat în calitate de temei juridic de adoptare a actului normativ vizat.</p>	<p>4. Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>5. Nu este clar raționamentul completării proiectului hotărârii cu pct. 5 prin care se recomandă autorității administrației publice locale, de a oferi suportul necesar, pentru prestarea serviciilor de asistență specializată integrată, acordate victimelor violenței în familie și violenței sexuale în cadrul Centrului de Justiție Familială, în contextul reglementării prevăzute la pct. 2 sbp. 1), art. 3 alin. (2) și (4) din <i>Legea nr. 137/2016</i> și art. 7 alin. (1) lit. b) și c) din <i>Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie</i>. Dispozițiile cu caracter declarativ și de recomandare nu pot face obiectul unui act normativ.</p>	<p>5. Nu se acceptă</p> <p>Proiectul a fost supus avizării în cadrul Congresului Autorităților Locale din Moldova. Urmare avizului instituției enunțate, a fost susținută dispoziția normei cu caracter de recomandare.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>La Regulamentul cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială:</p> <p>6. Potrivit art. 14 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) exercitarea atribuțiilor Guvernului și pentru organizarea executării legilor; b) aprobarea proiectelor de lege, proiectelor de hotărâre a Parlamentului și proiectelor de decret al Președintelui Republicii 	<p>6. Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 5 din <i>Legea nr. 100/2017</i> cu privire la actele normative, normele juridice în funcție de caracterul lor se împart în norme juridice generale, speciale și derogatorii.</p> <p>Astfel, normele juridice generale sunt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate.</p> <p>În cazul proiectului supus avizării, se propune aprobarea Regulamentului-cadru cu privire</p>

<p>Moldova, inițiate de către Guvern;</p> <p>c) inițierea negocierilor asupra tratatelor internaționale;</p> <p>d) alte scopuri pentru care este necesară adoptarea unei hotărâri de Guvern.</p> <p>Relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin <i>regulamente</i>, instrucțiuni, statute, reguli, metodologii, aprobate prin hotărâre de Guvern. Astfel, se va ține cont că legislația nu prevede și nu operează cu termenii de „regulament-cadru”.</p>	<p>la activitatea Centrului de Justiție Familială, drept o normă juridică cu caracter general, care stabilește scopul, obiectivele, principiile, funcțiile și atribuțiile, drepturile și obligațiile Centrului și a beneficiarilor acestuia, iar potrivit proiectului (pct. 11), se face mențiunea că, Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială (<i>a subdiviziunii specializate/teritoriale</i>), structura organizatorică și statul de personal, se aprobă, în conformitate cu prevederile actelor normative.</p> <p>Prin urmare, la înființarea Centrului de Justiție Familială, în funcție de statutul subdiviziunii (specializată/teritorială) în cadrul căreia va fi înființat, Regulamentul de organizare și funcționare a acestuia va fi aprobat, fie de către ministrul afacerilor interne, fie de către șeful Inspectoratului General al Poliției.</p> <p>Totodată, este necesar a remarca că, la momentul actual, legiuitorul a adoptat mai multe acte normative, prin care sunt aprobate Regulamente-cadru și Standarde minime de calitate¹, aceasta fiind o practică justificată.</p> <p>În această ordine de idei se impune necesitatea elaborării unui Regulament-cadru, în calitate de act normativ de ordin general, care va reglementa normele generale de activitate a Centrului de Justiție familială și Standarde minime de calitate.</p> <p>Mai mult, practica demonstrează că, recent, prin Hotărârea Guvernului nr. 656/2022 a fost aprobat <i>Regulamentul-cadru cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor organizațiilor necomerciale</i>, în care, la etapa de expertiză juridică, potrivit sintezei obiecțiilor și propunerilor la proiectul enunțat, o asemenea obiecție din partea Ministerului Justiției nu a fost înaintată.</p> <p>Astfel, considerăm injustă obiecția vizată.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>7. Potrivit pct. 2 din proiectul Regulamentului, Centrul de Justiție Familială (în continuare- Centru) <u>este o subdiviziune</u> a Poliției, fără personalitate juridică, care în regim continuu asigură beneficiarilor un răspuns prompt la cazurile de violență în familie și violență sexuală, prin acordarea asistenței specializate integrate. <i>Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului</i> dispune la art. 14 că în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, prin <u>ordinul ministrului afacerilor interne</u>, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, <u>se înființează subdiviziuni specializate</u>.</p> <p>Subdiviziunile specializate reprezintă entități ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului. Structura și <u>regulamentele de activitate ale subdiviziunilor specializate se aprobă de către ministrul afacerilor interne</u></p>	<p>7. Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 14 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru <i>...exercitarea atribuțiilor Guvernului și pentru organizarea executării legilor....</i></p> <p>Astfel, temei legal pentru activitatea Centrului de Justiție Familială, constituie <i>art. 10 alin. (4) din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și art. 3 alin. (3) – (5) din Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor</i>, fapt care oferă posibilitatea aprobării reglementării-cadru, drept o normă juridică cu caracter general, iar Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială (<i>a subdiviziunii specializate/teritoriale</i>), structura organizatorică și statul de personal, va fi aprobat în funcție de statutul subdiviziunii (specializate/teritoriale) în cadrul căreia va fi înființat Centrul, fie de către ministrul afacerilor interne, fie de către șeful Inspectoratului General al Poliției.</p>

¹ - Hotărârea Guvernului nr. 708/2019 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate;

- Hotărârea Guvernului nr. 591/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru copiii separați de părinți și a Standardelor minime de calitate;

- Hotărârea Guvernului nr. 496/2014 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Centrului de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali și a standardelor minime de calitate;

<p>(pct. 17 și 18 din <i>Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției</i>).</p>	<p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>8. La pct. 3, autorul avizului, propune a revedea cuvintele „fete și femei” prin prisma art. 2 din <i>Legea nr. 45/2007</i>, conform căruia, violența în familie reprezintă „acte de violență fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare ale altei persoane, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, <u>comise de către un membru de familie în privința altui membru al aceleiași familii</u>, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral”, fără a specifica genul (masculin, feminin) membrului care aplică violență și membrul asupra căruia este îndreptată violența.</p>	<p>8. Se acceptă. În vederea respectării legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, în speța subiecților violenței în familie, pct. 3 din proiectul Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială este expus în următoarea redacție: „Beneficiarii Centrului sunt victimele violenței în familie și violenței sexuale”, fiind exclusă sintagma „femei și fete”. Obiecția este valabilă și la avizul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății și Ministerului Finanțelor. Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>9. Cu referire la pct. 9 sbp. 1), în partea ce ține de funcția Centrului, autorul avizului subliniază că, funcția de „administrare a probelor, implicit de ridicare a urmelor biologice”, nu poate fi realizată de către Centru, întrucât, Centrul doar facilitează procesul de colectare a probelor. Administrarea probelor constituie competența organelor de urmărire penală și a instanței de judecată (a se vedea art. 100 din <i>Codul de procedură penală</i>).</p>	<p>9. Nu se acceptă. Reieșind din conceptul cu privire la operaționalizarea Centrului de Justiție Familială, Centrul reprezintă o subdiviziune a Poliției din cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, cu potențial de resurse umane în număr de 27 angajați, dintre care: 13 angajați (<i>funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili</i>) și 14 angajați delegați/contractați (vezi Nota informativă la proiect). Respectiv, șeful Centrului, este funcționar public, iar alți 12 angajați, sunt funcționari publici cu statut special. În această ordine de idei, dat fiind faptul că, statul de personal este aprobat, fie prin ordinul ministrului afacerilor interne, fie de către șeful Inspectoratului General al Poliției, în funcție de statutul subdiviziunii (specializate/teritoriale) în cadrul căreia va fi înființat Centrul, în componența numerică a funcționarilor publici cu statut special vor fi încadrați ofițeri de urmărire penală, care își vor exercita atribuțiile funcționale în conformitate cu Codul de procedură penală, <i>Legea nr. 333/2006</i> privind statutul ofițerului de urmărire penală și <i>Legea nr. 288/2016</i> privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Prin urmare, funcționarii angajați ai Centrului (<i>ofițerii de urmărire penală</i>), prin prisma competențelor deținute vor realiza acțiuni procesuale de administrare a probelor în cadrul urmăririi penale. Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>10. La pct. 9 sbp. 5), autorul avizului menționează că, funcție prin care se „acordă asistență juridică specializată gratuită” nu poate fi atribuită Centrului. Asistența juridică garantată de stat se acordă de către avocați în condițiile <i>Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat</i>, iar autoritatea cu competențe în domeniu este Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat. Prin urmare, asistența juridică va fi acordată victimelor violenței în familie și a violenței sexuale în cadrul</p>	<p>10. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>Centrului însă nu de către acesta din urmă. Având în vedere raționamentele enunțate, sbp. 5) urmează a fi modificat fiind propusă următoarea redacție „oferă acces victimelor violenței la asistență juridică specializată gratuită în condițiile legii”.</p>	
<p>11. La pct. 10 sbp. 1) susținem că atribuția de înregistrare a sesizărilor cu privire la infracțiuni și contravenții nu poate fi atribuită Centrului. Acesta din urmă înregistrează adresările victimelor, însă respectiva înregistrare nu poate fi considerată „înregistrare a sesizărilor cu privire la infracțiuni și contravenții”, atribuție care aparține organelor de urmărire penală.</p>	<p>11. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens. Obiecție valabilă și la avizul Procuraturii Generale</p>
<p>12. Cu referire la sbp. 7) atenționăm că, nu poate fi conferit Centrului atribuția de eliberare a ordonanței de protecție pentru asigurarea protecției victimelor violenței în familie, atribuție acordată de legislația penală și civilă exclusiv instanței de judecată. Concomitent, menționăm că eliberarea ordinului de restricție de urgență constituie competența organelor de poliție și nu poate fi eliberat de către Centru care are un alt mandat (<i>Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie</i>). În aceste circumstanțe, cu referire la respectiva atribuție se va lua în considerare că mandatul Centrului urmează a fi „<i>acordarea suportului victimelor în realizarea drepturilor acestora de a solicita emiterea ordinului de restricție sau a ordonanței de urgență</i>”.</p>	<p>12. Se acceptă. În conformitate cu prevederile art. 12¹ din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, Poliția este obligată să dispună eliberarea ordinului de restricție de urgență în privința agresorului dacă se stabilește că, urmare a evaluării riscurilor, prezintă circumstanțe din care rezultă o bănuială rezonabilă că au fost comise acte de violență în familie și/sau persistă un pericol iminent de repetare sau comitere a acțiunilor violente. În atare situații, angajații cu statut special din cadrul Centrului, vor emite ordin de restricție de urgență, asigurându-se în acest sens, informarea părților în conformitate cu prevederile acelor normative. Totodată, Centrul va acorda asistență juridică de urgență în cazul depunerii cererii pentru aplicarea măsurilor de protecție în condițiile art. 278⁶ Cod de procedură civilă sau art. 215¹ Cod de procedură penală, ori în cazul depunerii plângerii despre săvârșirea violenței în familie sau a unei infracțiuni privind viața sexuală. Astfel, sbp. 7) a fost modificat conform propunerilor înaintate de către autorul avizului, respectiv, pct. 10 a fost completat cu sbp. 8) ce se referă la atribuția Centrului cu privire la acordarea protecției victimelor violenței prin emiterea ordinului de restricție de urgență. Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>13. La pct. 12, 13 și 14 se desprinde concluzia că, serviciile de asistență specializată vor fi oferite de către persoanele angajate în cadrul Centrului, cât și de către persoanele desemnate de către alte instituții. Totodată, se propune ca personalul din cadrul Centrului să dispună de următorul statut: funcționari publici cu statut special, funcționari publici și personal auxiliar. Prin urmare, prevederea pct. 13 urmează a fi ajustată în condițiile în care funcția de șef al Centrului, jurist, psiholog urmează a fi integrată în una din categoriile de funcții menționate mai sus. Se propune următoarea redacție: „Personalul angajat în cadrul Centrului este constituit din funcționari publici cu statut special, funcționari publici, precum și personalul auxiliar.”.</p>	<p>13. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Obiecția vizată este valabilă și pentru avizul prezentat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.</p>
<p>14. Pct. 15 care stabilește că „Fișele postului ale specialiștilor angajați se aprobă de către șeful Centrului”, autorul avizului propune a fi exclus, deoarece constituie o normă care derivă deja din cadrul normativ existent.</p>	<p>14. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>15. La pct. 17 sbp. 4) lit. d) care stabilește că psihologul exercită acțiuni necesare pentru intervierea martorului minor, în condițiile art. 110¹ din <i>Codul procedură penală</i>, autorul avizului propune a exclude norma vizată. Potrivit prevederilor procesual-penale, audierea martorului minor se va efectua de către judecătorul de instrucție în spații special amenajate, dotate cu mijloace de înregistrare audio/video, prin intermediul unui intervievator.</p>	<p>15. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>16. La pct. 20 autorul avizului remarcă că, sbp. 3) este parte a sbp. 2) (textul „, ; 3)” se va substitui cu cuvântul „specializată”), prin urmare subpunctele se vor renumera.</p>	<p>16. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>17. Cu referire la sbp. 6), autorul menționează că, nu este clar ce anume se constată și servește temei pentru propunerea revizuirii planului individualizat de asistență înaintată de managerul de caz șefului Centrului.</p>	<p>17. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>18. Se consideră oportună excluderea pct. 21 și 22. Prevederile respectivelor puncte doar fac trimitere la cadrul normativ care reglementează raporturile de muncă și de salarizare, prin urmare nu reprezintă norme în sine.</p>	<p>18. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în acest sens. Pct. 21 și 22 din proiect au fost excluse</p>
<p>19. Cu referire la pct. 23 sbp. 4) care stabilește dreptul Centrului de a prelucra datele cu caracter personal, autorul reține că, prelucrarea datelor cu caracter personal în condițiile legii constituie o <i>obligație</i>.</p>	<p>19. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens. Sbp 4) din pct. 23 din proiect a fost exclus</p>
<p>20. Autorul avizului consideră că, prevederea sbp. 12) nu poate fi catalogat a fi un drept, ci o obligație. Astfel, propune a fi exclus din secțiunea „drepturi” și includerea la secțiunea „obligații”.</p>	<p>20. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens. Sbp 12) din pct. 23 din proiect a fost exclus și inclus la pct. 24 (<i>pct. 22 după revizuire</i>).</p>
<p>21. În partea ce ține de sbp. 13) care stabilește dreptul Centrului de a „accesa mijloace financiare de la organizații donatoare și să le folosească în scopul realizării competențelor sale, conform legislației”, autorul avizului reține că, Centrul este o subdiviziune a Poliției, fără personalitate juridică. Respectiv, acesta nu poate fi coordonator primar de credite și nu poate accesa direct fonduri.</p>	<p>21. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens. Sbp 13) (<i>sbp. 11 după revizuire</i>), după sintagma „să acceseze”, a fost completat cu textul „prin intermediul Inspectoratului General al Poliției”.</p>
<p>22. Potrivit pct. 12 din Regulament, serviciile de asistență specializată în cadrul Centrului sunt acordate de specialiștii angajați și de specialiști delegați/contractați. În context, la pct. 24 sbp. 5) textul „persoanelor implicate în prestarea serviciilor” poartă un caracter ambiguu și respectiv se va revedea. Mai mult, din perspectiva excluderii textului „persoanelor implicate în prestarea serviciilor” și în vederea evitării reglementării duble, se va examina oportunitatea excluderii sbp. 13).</p>	<p>22. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>23. Denumirea Capitolului IV se va revedea prin prisma <i>Legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate</i> și art. 1 al <i>Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură</i>. Totodată, se va concretiza și domeniul în care autoritățile administrației publice și instituțiile publice își exercită atribuțiile prevăzute la Capitolul IV.</p>	<p>23. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>

<p>24. Se propune excluderea pct. 26 sbp. 2), 3) și 4) care reglementează obligațiile victimelor de a asigura păstrarea integrității bunurilor Centrului, de a avea o atitudine respectuoasă față de alți beneficiari, etc. Mai mult, cu referire la sbp. 1) nu este clar în ce context se reglementează obligația victimei de a comunica corect starea sa economică, or, aceasta dispune de dreptul de a beneficia de asistență juridică garantată de stat indiferent de nivelul venitului.</p>	<p>24. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens. Pct. 26, ce vizează obligațiile victimei a fost exclus din proiect.</p>
<p>25. La pct. 27 se va ține cont de faptul că organul central de specialitate abilitat cu funcții de <u>elaborare</u> și de promovare a <u>politicilor</u> de prevenire și de combatere a violenței în familie și de asistență socială a victimelor și agresorilor este Ministerul Muncii și Protecției Sociale (art. 7 alin. (2) din <i>Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie</i>) și de art. 3 alin. (1) din <i>Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor</i>, potrivit căruia autoritatea administrativă centrală care elaborează, promovează și participă la realizarea politicii Guvernului în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.</p>	<p>27. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>26. La pct. 31 sbp. 2) referința la Ordinul ministerului se va substitui cu referința la Ordinul ministrului, or, în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) lit. k) din <i>Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate</i>, ministrul emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale.</p>	<p>26. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>27. Regulamentul urmează a fi revizuit prin prisma prevederilor art. 52 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, conform căruia punctele se divid în subpuncte și în alineate. Subpunctele sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, și se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală. Subpunctul poate conține diviziuni însemnate succesiv, de regulă, cu litere latine mici urmate de o paranteză (a se vedea pct. 16 din Regulament). Totodată, se va revizui numerotarea capitolelor, deoarece este greșită.</p>	<p>27. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>La <i>Standardele minime de calitate pentru serviciile prestate în cadrul Centrului de Justiție Familială</i>:</p> <p>28. La standardul 9 „Consilierea și asistența juridică”: În fraza a doua a pct. 2 „Rezultatul scontat” după textul „pe cauzele penale, civile” se va completa cu cuvântul „contravenționale”. Suplimentar la pct. 3 „Indicatorii de realizare”, potrivit sbp. 4) „Juristul Centrului referă victima violenței în familie sau a violenței sexuale către serviciile de asistență juridică garantată de stat” nu corespunde obiectivului de activitate al Centrului - acordarea în aceeași locație a asistenței specializate psihologice, juridice, medicale și sociale victimelor violenței prin intervenții imediate, coordonate și profesionale. Mai mult, nu este clară intenția autorului privind referirea</p>	<p>27. Nu se acceptă. Odată cu admiterea beneficiarei în Centru, juristul acordă consiliere juridică primară privind informarea victimei despre drepturile ei, inclusiv despre drepturile la protecție, etapele ce urmează a fi parcurse pe perioada aflării în cadrul Centrului precum și în procesul de post-referire, precum și, la necesitate, acordă asistență pentru depunerea cererii cu privire la aplicarea măsurilor de protecție. Ulterior, victima este referită către serviciile de asistență: juridică garantată de stat, medicală, socială sau de altă natură, în funcție de necesități. Asistența juridică garantată de stat, este acordată victimei de către un avocat, care va parcurge și va asista victima la toate procesele juridice penale/contravenționale/civile în instanțe, în conformitate cu prevederile Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat și Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.</p>

	<p>victimei violenței în familie către serviciile de asistență juridică garantată de stat, în contextul în care în cadrul Centrului sunt persoane delegate/contractate, specialiști care, în conformitate cu atribuțiile funcționale, sunt abilitați să participe la examinarea cazurilor, din domeniile: asistență socială, asistență medicală, medicină legală, <i>asistența juridică garantată de stat</i> și alte domenii.</p>	<p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>Congresul Autorităților locale din Moldova (CALM) (Aviz nr. 29 din 22.02.2023)</p>	<p>La proiectul hotărârii de Guvern. 1. În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, autorul avizului propune expunerea pct. 5 în următoarea redacție: „5. Se recomandă autorităților administrației publice locale oferirea suportului necesar, pentru prestarea serviciilor de asistență specializată integrată, acordate victimelor violenței în familie și violenței sexuale în cadrul Centrului de Justiție Familială, precum și altor activități ce derivă din competențele prevăzute de Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.”.</p>	<p>1. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
	<p>La Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centului de Justiție Familială 2. Autorul avizului propune expunerea pct. 29. În următoarea redacție: „29. Autoritățile publice locale de nivelul al doilea vor asigura oferirea suportului necesar, prin desemnarea specialiștilor pentru prestarea serviciilor de asistență specializată integrată, acordate victimelor violenței în cadrul Centrului.”</p>	<p>2. Se acceptă Proiectul a fost revizuit în acest sens.</p>
<p>Primăria mun. Chișinău (Aviz nr. 1-04/1- 620 din 23.02.2023)</p>	<p>Autorul avizului comunică despre susținerea proiectului și scopului propus prin proiect, pledând asupra angajării sau contractării personalului necesar, inclusiv a asistenților sociali. Totodată, autorul menționează că, delegarea din partea structurii teritoriale de asistență socială a personalului pentru a participa, în cadrul Centrului, la examinarea cazurilor, nu poate avea loc, fapt determinat de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - insuficiența de personal (din 136 unități de asistent social aprobate, activează doar 60, proces în scădere continuă); - suprasolicitarea serviciului de asistență socială comunitară, generată atât de lipsa de personal, cât și de atribuirea pe lângă sarcinile de bază a multiplelor sarcini suplimentare neremunerate delegate de către APC, în special în contextul crizelor existente: refugiați, energetică etc.; - nivelul de încărcătură a muncii asistentului social, care nu corespunde remunerării pe care o primește (5510 lei - salariul brut); - forma de organizare a muncii asistenților sociali angajați, reglementată cu timpul de muncă de 8 ore/5 zile pe săptămână. 	<p>Se acceptă. Potrivit conceptului precum și proiectului Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție familială, serviciile de asistență specializată în cadrul Centrului sunt acordate de către:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) specialiștii angajați (<i>funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili</i>); b) specialiști delegați/contractați (<i>angajați din cadrul altor autorități, instituții și/sau organizații necomerciale</i>). <p>Astfel, personalul angajat în cadrul Centrului este constituit din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - șeful Centrului (<i>funcționar public</i>); - polițiști (<i>funcționari publici cu statut special</i>); - jurist (<i>angajați civili</i>), - psiholog (<i>angajați civili</i>), - personalul auxiliar (<i>angajați civili</i>). <p>Respectiv, specialiștii delegați/contractați, sunt angajații altor instituții/organizații, specialiștii care, în conformitate cu atribuțiile funcționale, vor fi abilitați să participe, în cadrul Centrului, la examinarea cazurilor, din următoarele domenii: asistență socială, asistență medicală, medicină legală, asistența juridică garantată de stat și alte domenii în funcție de necesități.</p>

	<p>În cazul în care se va pleda în continuare pentru desemnarea asistentului social, sistemul municipal de asistență socială riscă a rămâne fără resursă umană.</p>	<p>În acest context, Regulamentul-cadru, prin sintagma „specialiștii delegați/contractați”, lasă loc de manevră pentru a asigura fie delegarea unor specialiști din cadrul unor servicii prestatoare, fie vor fi procurate de la prestatorii de servicii în bază de contract.</p> <p>Astfel, atribuțiile angajaților menționați vor fi exercitate din contul funcțiilor pe care le dețin la locul de muncă bază, doar cu condiția că, serviciile acordate de către instituții, vor fi contractate de către Centru, în baza Acordurilor de cooperare.</p> <p>Poziția vizată a fost agreată în cadrul ședinței interinstituționale organizată la 23.02.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.</p>
<p>Proces-verbal al ședinței interinstituționale din 23.02.2023</p>	<p>În vederea dezbaterii obiecțiilor neacceptate și depășirea divergențelor existente pe marginea proiectului, identificarea soluțiilor optime și atingerea consensului comun în privința acestora, la 23 februarie 2023, a fost convocată ședința interinstituțională cu participarea reprezentanților Procuraturii Generale, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Congresului Autorităților Locale din Moldova și Ministerului Afacerilor Interne.</p> <p>Urmare a ședinței, părțile interesate au agreat unanim argumentele invocate de către autorul proiectului, în procesul de argumentare privind neacceptarea sau parțial acceptarea obiecțiilor înaintate de autoritățile participante la procesul de avizare.</p>	<p>În concluzie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea centrului de Justiție Familială al Poliției și Standardelor minime de calitate, definitivat se va supune expertizei anticorupție; 2. Proiectul definitivat se va expedia în adresa Cancelaria de Stat în vederea promovării acestuia.
<p>Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/3726 din 06.03.2023)</p>	<p>Potrivit Raportului de expertiză anticorupție nr. EHG23/8576 din 06.03.2023, proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne și are drept scop crearea Centrului pilot de Justiție Familială, care constă în dezvoltarea unui serviciu multifuncțional al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, destinat oferirii accesului sporit la servicii de criză integrate pentru victimele violenței în familie și violenței sexuale, centrat pe traumă și necesitățile acestora, prin asigurarea unui răspuns intersectorial prompt într-o singură locație.</p> <p>Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie.</p>	<p>Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.</p> <p>În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.</p>

Secretar de Stat

Daniella MISAIL-NICHITIN